

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kaheksas koda)

12. juuli 2018*

Konkurents – Keelatud kokkulepped – Elektriablite Euroopa turg – ELTL artikli 101 rikkumise tuvastamise otsus – Üks ja vältav rikkumine – Rikkumise süükspeandavus – Eeldus – Hindamisviga – Süütuse presumptsioon – Õiguskindlus – Isikliku vastutuse põhimõte – Täielik pädevus

Kohtuasjas T-419/14,

The Goldman Sachs Group, Inc., asukoht New York, New York (Ameerika Ühendriigid), esindajad: advokaadid W. Deselaers, J. Koponen ja A. Mangiaracina,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: C. Giolito, L. Malferrari, H. van Vliet ja J. Norris-Usher,

kostja,

keda toetavad

Prysmian SpA, asukoht Milano (Itaalia),

Prysmian Cavi e Sistemi Srl, asukoht Milano,

esindajad: advokaadid C. Tesauro, F. Russo ja L. Armati,

menetlusse astujad,

ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue esiteks tühistada hagejat puudutavas osas komisjoni 2. aprilli 2014. aasta otsus C(2014) 2139 (final) [ELTL] artikli 101 ja [EMP] lepingu artikli 53 kohase menetluse kohta (juhtum AT.39610 – elektriablid) ning teise võimalusena vähendada talle määratud trahvi,

ÜLDKOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: president A. M. Collins, kohtunikud M. Kancheva (ettekandja) ja R. Barents,

kohtusekretär: ametnik L. Grzegorzcyk,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 28. märtsi 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise

otsuse

I. Vaidluse taust

A. Hageja ja asjasse puutuv valdkond

- 1 Hageja The Goldman Sachs Group, Inc. on Ameerika Ühendriikide õiguse alusel asutatud äriühing, kes tegutseb äripanga ja investeerijana maailma peamistel finantsturgudel. Ajavahemikul 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009 oli ta fondide GS Capital Partners V (edaspidi „fondid GSCP V“) ja teiste vaheäriühingute kaudu Prysmian SpA ja selle 100-protsendilise tütarettevõtja Prysmian Cavi e Sistemi Srl-i (edaspidi „PrysmianCS“), varem Pirelli Cavi e Sistemi Energia SpA ja seejärel Prysmian Cavi e Sistemi Energia Srl, kaudne emaettevõtja. Prysmian ja Prysmian CS. Need kaks äriühingut moodustasid koos kontserni Prysmian, mis tegutseb ülemaailmselt vee- ja maa-aluste elektriikaablite valdkonnas.
- 2 Vee- ja maa-aluseid elektriikaableid kasutatakse vastavalt vee ja maa all elektri edastamiseks ja jaotamiseks. Need liigitatakse kolme kategooriasse: madal-, kesk- ning kõrge- ja ülikõrgepingekaablid. Kõrge- ja ülikõrgepinge elektriikaableid müüakse enamasti teatud projektide raames. Need projektid hõlmavad nii elektriikaableid ja -seadmeid kui ka vajalikku täiendavat varustust ja teenuseid. Kõrge- ja ülikõrgepinge elektriikaableid müüakse kogu maailmas üleriigiliste võrkude suurtele käitajatele ja muudele elektriettevõtjatele peamiselt riigihangete kaudu.

B. Haldusmenetlus

- 3 17. oktoobri 2008. aasta kirjas tegi Rootsi õiguse alusel asutatud äriühing ABB AB Euroopa Ühenduste Komisjonile mitu avaldust ja esitas rea dokumente piirava kaubandusliku käitumise kohta vee- ja maa-aluste elektriikaablite tootmise ja tarnimise valdkonnas. Need avaldused ja dokumendid esitati trahvide eest kaitse saamise taotluse raames, mis esitati komisjoni teatise alusel, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (ELT 2006, C 298, lk 17; edaspidi „leebusteatis“).
- 4 Komisjon viis pärast ABB-lt avalduste saamist ajavahemikul 28. jaanuarist kuni 3. veebruarini 2009 läbi kontrollid nii Prysmiani ja Prysmian Cavi e Sistemi Energia kui ka teiste asjasse puutuvate Euroopa äriühingute, nimelt Nexans SA ja Nexans France SAS ruumides.
- 5 2. veebruaril 2009 esitasid leebusteatis punkti 14 alusel ühise trahvide eest kaitse saamise taotluse või teise võimalusena selle teatise punkti 27 alusel trahvi vähendamise taotluse Jaapani õiguse alusel asutatud äriühingud Sumitomo Electric Industries Ltd, Hitachi Cable Ltd ja J-Power Systems Corp. Seejärel tegid nad komisjonile muid suulisi avaldusi ja esitasid muid dokumente.
- 6 Uurimise käigus saatis komisjon nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101 ja 102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (ELT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 18 ja leebusteatis punkti 12 alusel välja mitu teabenõuet ettevõtjatele, kes tegelevad vee- ja maa-aluste elektriikaablite tootmise ja tarnimise valdkonnas.
- 7 30. juunil 2011 algatas komisjon menetluse ja võttis vastu vastuväiteteatise järgmiste juriidiliste isikute suhtes: Nexans France, Nexans, Pirelli & C. SpA, Prysmian Cavi e Sistemi Energia, Prysmian, Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable, J-Power Systems, Furukawa Electric Co. Ltd, Fujikura Ltd, Viscas Corp., SWCC Showa Holdings Co. Ltd, Mitsubishi Cable Industries Ltd, Exsym Corp., ABB, ABB Ltd, Brugg Kabel AG, Kabelwerke Brugg AG Holding, nkt cables GmbH, NKT Holding A/S, Silec Cable SAS, Grupo General Cable Sistemas, SA, Safran SA, General Cable Corp., LS Cable & System Ltd, Taihan Electric Wire Co. Ltd ja hageja.

- 8 11.–18. juunini 2012 osalesid kõik vastuväiteteatise adressaadid, välja arvatud Furukawa Electric, komisjonis haldusmenetluse raames peetud ärakuulamisel.
- 9 14. novembri 2012. aasta kohtuotsusega Nexans France ja Nexans vs. komisjon (T-135/09, EU:T:2012:596) ja 14. novembri 2012. aasta kohtuotsusega Prysmian ja Prysmian Cavi e Sistemi Energia vs. komisjon (T-140/09, ei avaldata, EU:T:2012:597) tühistas Üldkohus esiteks Nexansi ja Nexans France'i ning teiseks Prysmiani ja Prysmian Cavi e Sistemi Energia suhtes tehtud kontrolliotsused osaliselt, see tähendab osas, milles need puudutasid muid elektrikaableid kui vee- ja maa-alused kõrgepinge elektrikaablid ja nende muude kaablitega seotud seadmed, ning jättis hagid ülejäänud osas rahuldamata. 24. jaanuaril 2013 esitasid Nexans ja Nexans France esimesena nimetatud kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse. 25. juuni 2014. aasta kohtuotsusega Nexans ja Nexans France vs. komisjon (C-37/13 P, EU:C:2014:2030) jättis Euroopa Kohus selle apellatsioonkaebuse rahuldamata.
- 10 2. aprillil 2014 võttis komisjon vastu otsuse C(2014) 2139 (final) [ELTL] artikli 101 ja [EMP] lepingu artikli 53 kohase menetluse kohta (Juhtum AT.39610 – elektrikaablid) (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

C. Vaidlustatud otsus

1. Rikkumine

- 11 Vaidlustatud otsuse artiklis 1 täheldati, et mitu ettevõtjat osalesid erinevatel ajavahemikel ühes ja vältavas ELTL artikli 101 rikkumises „vee- ja maaaluste kõrgepinge (ja ülikõrgepinge) elektrikaablite valdkonnas“. Sisuliselt tuvastas komisjon, et alates 1999. aasta veebruarist kuni 2009. aasta jaanuari lõpuni osalesid Euroopa, Jaapani ja Lõuna-Korea peamised vee- ja maaaluste elektrikaablite tootjad mitme- ja kahepoolsetel kohtumistel ning kontaktides, mille eesmärk oli piirata konkurentsi vee- ja maa-aluste kõrgepinge (ja ülikõrgepinge) elektrikaablite projekte valdkonnas teatud territooriumidel, jagades turud ja kliendid ning moonutades seeläbi tavapärasest konkurentsi (nimetatud otsuse põhjendused 10–13 ja 66).
- 12 Vaidlustatud otsuses asus komisjon seisukohale, et kartellil oli kaks põhikonfiguratsiooni, mis moodustasid ühe terviku. Täpsemalt järeldas ta, et kartell koosnes kahest osast, nimelt:
- „kartellikonfiguratsioon A/R“, kuhu kuulusid Euroopa ettevõtjad, keda üldiselt kutsuti „R-liikmed“, Jaapani ettevõtjad, keda nimetati „A-liikmed“, ja viimaks Lõuna-Korea ettevõtjad, keda nimetati „K-liikmed“. See konfiguratsioon võimaldas Euroopa, Jaapani ja Lõuna-Korea tootjatel saavutada territooriumide ja klientide jagamise eesmärgi. See jaotus toimus vastavalt „koduterritooriumi“ kokkuleppele, mille kohaselt Jaapani ja Lõuna-Korea tootjad hoidusid konkureerimast Euroopa tootjate „koduterritooriumil“ läbiviidavates projektides ning viimased kohustusid mitte tegutsema Jaapani ja Lõuna-Korea turgudel. Lisaks toimus „eksporditerritooriumide“ – mis oli ülejäänud maailm, välja arvatud Ühendriigid – projektide jaotamine, mille osas järgiti teatud ajavahemikul „60/40 kvooti“, mis tähendas, et 60% projektidest oli reserveeritud Euroopa tootjatele ja ülejäänud 40% Aasia tootjatele; ja
 - „Euroopa kartellikonfiguratsioon“, mis hõlmas territooriumide ja klientide jagamist Euroopa tootjate vahel Euroopa siseste „koduterritooriumide“ projektide või Euroopa tootjatele määratud projektide suhtes (vt nimetatud otsuse punkt 3.3, eelkõige selle otsuse põhjendused 73 ja 74).
- 13 Komisjon tuvastas, et kartelli liikmed olid kehtestanud kohustuse andmeid vahetada, et järgida jaotuskokkulepete täitmist (vaidlustatud otsuse põhjendused 94–106 ja 111–115).

- 14 Võttes arvesse rolli, mis oli erinevatel kartelliliikmetel selle elluviimisel, liigitas komisjon need kolme rühma. Kõigepealt määratles ta kartelli tuumiku, millesse kuulusid esiteks Euroopa ettevõtjad: Nexans France ja järjestikku kartellis osalenud Pirelli & C., varem Pirelli SpA tütaretevõtjad, Prysmian Cavi e Sistemi Energia, ning teiseks Jaapani ettevõtjad: Furukawa Electric, Fujikura ja nende ühissettevõtja Viscas, ning Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable ja nende ühissettevõtja J-Power Systems (vaidlustatud otsuse põhjendused 545–561). Seejärel eristas ta ettevõtjate rühma, kes kartelli tuumikusse ei kuulunud, kuid keda ei saanud siiski pidada kartelli kõrvalisteks osalisteks, ning liigitas sellesse rühma ABB, Exsymi, Brugg Kabeli ja üksuse, mis koosnes Silec Cable'i ühest õiguseellasest, Sagem SA-st, Safranist ja Silec Cable'ist (nimetatud otsuse põhjendused 562–575). Lõpuks leidis ta, et Mitsubishi Cable Industries, SWCC Showa Holdings, LS Cable & System, Taihan Electric Wire. ja nkt cables olid kartelli kõrvalised osalised (selle otsuse põhjendused 576–594).

2. Hageja vastutus

- 15 Hageja vastutus tuvastati põhjusel, et 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009 oli tal Prysmiani ja Prysmian Cavi e Sistemi Energia emattevõtjana nende üle otsustav mõju.
- 16 Täpsemalt, Euroopa Liidu kohtu praktikaga kehtestatud põhimõtetest lähtudes eeldas komisjon esiteks, et Prysmianil oli otsustav mõju Prysmian Cavi e Sistemi Energia tegevuse üle turul vähemalt 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009, ja et hagejal oli otsustav mõju Prysmiani ja Prysmian Cavi e Sistemi Energia tegevuse üle turul vähemalt 29. juulist 2005 kuni 3. maini 2007 (vaidlustatud otsuse põhjendus 782).
- 17 Teiseks järeldas komisjon analüüsi põhjal hageja ja tema tütaretevõtjate majanduslike, organisatsiooniliste ja õiguslike sidemete kohta, et hageja avaldas ka tegelikult otsustavat mõju Prysmiani ja Prysmian Cavi e Sistemi Energia tegevusele turul vähemalt 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009 (vaidlustatud otsuse põhjendus 783).

3. Määratud trahv

- 18 Vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis f määrati hagejale trahv summas 37 303 000 eurot „solidaarselt“ PrysmianCS-i ja Prysmianiga osalemise eest kartellis 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009.
- 19 Trahvisummade arvutamisel kohaldas komisjon määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a ja meetodikat, mis on esitatud suunistes määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „2006. aasta trahvi arvutamise suunised“).
- 20 Esiteks, mis puudutab trahvi põhisummasid, siis olles kindlaks teinud sobiva müügiväärtuse vastavalt 2006. aasta trahvi arvutamise suuniste punktidele 18 (vaidlustatud otsuse põhjendused 963–994), määras komisjon nende suuniste punktide 22 ja 23 alusel kindlaks osakaalu müügiväärtusest, mis väljendas rikkumise raskust. Selle kohta järeldas ta, et rikkumine oli oma laadilt üks raskemaid konkurentsipiiranguid, mistõttu oli põhjendatud kinnitada raskusest tulenevaks määraks 15%. Samuti suurendas ta kõikide adressaatide raskuskoefitsienti 2% võrra, arvestades nende kogu turuosa ja kartelli peaaegu ülemaailmset geograafilist ulatust, mis hõlmas ka kogu Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) territooriumi. Ka asus ta muu hulgas seisukohale, et Euroopa ettevõtjate tegevus oli palju konkurentsi kahjustavam kui teiste ettevõtjate tegevus, sest lisaks osalemisele „kartellikonfiguratsioonis A/R“, jagasid Euroopa ettevõtja omavahel ära ka elektrikaablite projektid „Euroopa kartellikonfiguratsiooni“ raames. Sel põhjusel määras ta Euroopa ettevõtjate raskusest tulenevaks osakaaluks müügiväärtusest 19% ja teiste ettevõtjate selleks osakaaluks 17% (nimetatud otsuse põhjendused 997–1010).

- 21 Mis puudutab rikkumise kestusest tulenevaid kordajaid, siis määras komisjon hagejale ajavahemiku suhtes 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009 selleks kordajaks 3,5. Ta arvestas trahvi põhisumma hulka ka lisasumma, nimelt trahvi hoiatava osa, mille suurus oli 19% müügiväärtusest (vaidlustatud otsuse põhjendused 1011–1016).
- 22 Teiseks, mis puudutab trahvi põhisummade kohandamist, siis ei tuvastanud komisjon – kui ABB välja arvata – raskendavaid asjaolusid, mis võiksid kartelli igale liikmele määratud trahvi põhisumma suurust suurendada. Kuid kergendavate asjaolude osas otsustas ta kajastada trahvisummades erinevate ettevõtjate rolli kartelli elluviimises. Nii vähendas ta kartelli kõrvalistele osalistele määratavat trahvi põhisummat 10% ja keskmise osavõtu intensiivsusega ettevõtjatele määratavat trahvi põhisummat 5%. Lisaks vähendas ta täiendavalt Mitsubishi Cable Industriesi ja SWCC Showa Holdings'i põhisummat Exsymi asutamisele eelnenud perioodi osas ning LS Cable & Systemi ja Taihan Electric Wire trahvi 1%, kuna nad ei olnud ühe ja vältava rikkumise teatud aspektidest teadlikud ja nende eest ei vastutanud. Kuid kartelli tuumikusse kuuluvate ettevõtjate, sealhulgas hageja trahvi põhisummat ei vähendatud (vaidlustatud otsuse põhjendused 1017–1020 ja 1033). Veel vähendas komisjon täiendavalt 2006. aasta trahvi arvutamise suuniste alusel Mitsubishi Cable Industriesi trahvi põhisummat 3% tema tulemusliku koostöö eest väljaspool leebustealise kohaldamisala (nimetatud otsuse põhjendus 1041).

II. Menetlus ja poolte nõuded

- 23 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 17. juunil 2014.
- 24 2. ja 11. oktoobril 2014 Üldkohtu kohtukantseleisse esitatud avaldustes palusid esiteks Prysmian ja PrysmianCS ja teiseks European Private Equity and Venture Capital Association (Euroopa era- ja riskikapitali assotsiatsioon) luba käesolevas asjas komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astuda.
- 25 25. juuni 2015. aasta määrustega lubas Üldkohtu kaheksanda koja president (varasem kohtukoosseis) esiteks menetlusse astujatel Prysmianil ja PrysmianCS-il menetlusse astuda ja määras, et neile edastataks hageja ja komisjoni menetlusdokumentide mittekonfidentsiaalne versioon. Teiseks jättis ta rahuldamata European Private Equity and Venture Capital Associationi menetlusse astumise avalduse.
- 26 Menetlusse astujad esitasid oma menetlusse astuja seisukohad 29. oktoobril 2015. Vastavalt 14. jaanuari ja 5. veebruari 2016. aasta kirjadega esitasid komisjon ja hageja oma vastused menetlusse astuja seisukohadele.
- 27 14. septembri 2016. aasta kohtumäärusega rahuldask Üldkohtu kaheksanda koja (varasem kohtukoosseis) president hageja ja komisjoni esitatud konfidentsiaalsena käsitlemise taotlused osaliselt, sest menetlusse astujad vaidlesid nende taotlustele vastu.
- 28 Kuna Üldkohtu kodukorra artikli 27 lõike 5 alusel Üldkohtu kodade koosseisu muudeti ja ettekandja-kohtunik kuulub nüüd Üldkohtu kaheksandasse kotta (uus kohtukoosseis), siis määrati käesolev kohtuasi sellele kojale.
- 29 Ettekandja-kohtuniku ettepanekul otsustas Üldkohus (kaheksas koda) avada menetluse suulise osa. Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 28. märtsi 2017. aasta kohtuistungil.
- 30 Hageja palub Üldkohtul:
- tühistada teda puudutavas osas vaidlustatud otsuse artiklid 1–4 osaliselt või tervikuna;
 - vähendada talle selle otsuse artiklis 2 määratud trahvi;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.

31 Komisjon, keda toetavad menetlusse astujad, palub Üldkohtul:

- jätta hageja kõik nõuded rahuldamata;
- mõista kohtukulud välja hagejalt.

III. Õiguslik käsitlus

32 Hagiavalduses esitab hageja nii vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõude kui ka talle määratud trahvi vähendamise nõude.

A. Tühistamismõue

33 Hageja esitab tühistamismõude põhjenduseks viis väidet. Esimene väide käsitleb ELTL artikli 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 rikkumist ning õigusnormi rikkumist ja ilmset hindamisviga seoses komisjoni järeldusega, et hageja vastutab menetlusse astujate toime pandud rikkumiste eest. Teine väide käsitleb nimetatud määruse artikli 2 rikkumist, tõendite ebapiisavust ja ELTL artiklis 296 ette nähtud põhjendamiskohustuse rikkumist. Kolmanda väite kohaselt on rikutud ELTL artiklit 101 ja selle määruse artikli 23 lõiget 2, isikliku vastutuse ja süütuse presumptsiooni põhimõtet. Neljanda väite kohaselt on rikutud ELTL artiklit 101 ja sama määruse artikli 23 lõiget 2, tehtud ilmne hindamisviga ning rikutud õiguskindluse ja karistuste individuaalsuse põhimõtet. Viies väide puudutab kaitseõiguste rikkumist.

1. Esimene väide, mis käsitleb ELTL artikli 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 rikkumist, õigusnormi rikkumist ja ilmset hindamisviga

34 Hageja heidab komisjonile ette, et teda peeti solidaarselt vastutavaks trahvi maksmise eest rikkumise tõttu, mille panid toime menetlusse astujad ajavahemikul 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009. Sisuliselt vaidleb ta vastu eespool punktides 15–17 viidatud komisjoni järeldusele, mille kohaselt võis esiteks eeldada, et 29. juulist 2005 kuni 3. maini 2007 mõjutas ta menetlusse astujaid otsustavalt, ja teiseks võis kogu perioodi suhtes, mille jooksul talle kuulusid osalused kontsernis Prysmian, selle mõju igal juhul tuletada hageja ja menetlusse astujate vaheliste majanduslike, organisatsioonilist ja õiguslike sidemete analüüsist.

35 Hageja jagab esimese väite kolme ossa. Esimeses osas asub ta seisukohale, et komisjon on rikkunud õigusnormi ja teinud ilmse hindamisvea sellega, et ta eeldas hageja poolt menetlusse astujate otsustavat mõjutamist 29. juulist 2005 kuni 3. maini 2007. Väite teises osas leiab ta, et komisjon tegi ilmse hindamisvea seisukoha tõttu, et igal juhul mõjutas ta menetlusse astujaid otsustavalt kogu perioodi jooksul, mil talle kuulusid osalused neis äriühingutes. Kolmandas osas väidab ta, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, järeldades sisuliselt, et ta ei olnud puhtalt finantsinvestor.

a) Väite esimene osa, mis käsitleb ajavahemikul 29. juulist 2005 kuni 3. maini 2007 otsustava mõju avaldamise eelduse kohaldamist

36 Kõigepealt leiab hageja, et komisjon on väärtalt eeldanud, et ta avaldas otsustavat mõju, arvestades, et hageja osalus Prysmianis fondide GSCP V ja teiste vaheäriühingute kaudu oli suurema osa ajast tema investeerimisperioodi jooksul palju madalam kui 100%. Ta märgib selle kohta, et kui mitte arvestada 41päevast perioodi, siis kuni 3. maini 2007, mil Prysmiani aktsiad noteeriti Milano börsil esmase avaliku pakkumise (edaspidi „IPO“) teel, jäi tema osalus Prysmianis ainult vahemikku 84,4–91,1%. Ta väidab, et komisjon ei ole kunagi otsustava mõju avaldamise eeldust kohaldanud asjas, kus tegelik kapitaliosalus on alla 93%.

- 37 Edasi väidab hageja, et komisjon on otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse kohaldamisega rikkunud õigusnormi, sest ta lähtus mitte Prysmiani kapitalist, vaid selle äriühingu aktsiate antavatest hääleõigustest. Ta on seisukohal, et see lähenemine on komisjoni otsustuspraktikat arvestades uudne ning seda ei toeta liidu kohtute praktika. Lisaks leiab hageja sisuliselt, et äriühingu aktsiate antavate hääleõiguste omamine ei ole sama asi mis äriühingu kogu kapitali esindamine.
- 38 Samuti heidab hageja komisjonile ette, et viimane ei võtnud piisavalt arvesse seda, et ta võõrandas osa oma Prysmiani osalusest Apollo Investment Corp-le (edaspidi „Apollo“), ega seda, et ta võõrandas osa oma osalusest Prysmianis selle juhtkonnale. Tema väitel näitavad need võõrandamised sisuliselt, et ta ei saanud kasutada 100% Prysmiani aktsiatega esindatud häältest, nagu komisjon vaidlustatud otsuses järeldas.
- 39 Lõpuks väidab hageja, et isegi kui eeldada, et komisjon võis tema suhtes kohaldada otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldust IPO kuupäevale eelnenud perioodi suhtes, on ta esitanud piisavaid tõendeid selle eelduse ümberlõkkamiseks.
- 40 Komisjon ja menetlusse astujad nende argumentidega ei nõustu.
- 41 Esimese väite esimeses osas esitab hageja sisuliselt kaks etteheidet, millest esimese kohaselt on komisjon ajavahemiku suhtes 29. juulist 2005 kuni IPO kuupäevani kohaldanud vääralt otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldust, et pidada teda solidaarselt vastutavaks tema tütaretevõtjatele määratud trahvi maksmise eest, ja millest teise kohaselt järeldas komisjon vääralt, et ta ei ole suutnud seda eeldust ümber lükata.
- 1) Esimene etteheide, mis käsitleb otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse kohaldamist ajavahemiku suhtes 29. juulist 2005 kuni 3. maini 2007*
- 42 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et tütaretevõtja rikkumise võib emaettevõtjale süüks panna eelkõige siis, kui tütaretevõtja – olgugi et tal on eraldiseisev õigusvõime – ei otsusta oma tegutsemise üle turul sõltumatult, vaid täidab peamiselt emaettevõtja poolt talle antud juhiseid, arvestades eriti majanduslikke, organisatsioonilisi ja õiguslikke sidemeid, mis neid kahte üksust ühendavad (vt 10. septembri 2009. aasta kohtuotsus Akzo Nobel jt vs. komisjon, C-97/08 P, EU:C:2009:536, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 43 See on nii nimelt seetõttu, et niisuguses olukorras kuuluvad emaettevõtja ja tütaretevõtja samasse majandusüksusse ning moodustavad järelikult ühe ettevõtja ELTL artikli 101 tähenduses. Asjaolu tõttu, et emaettevõtja ja tema tütaretevõtja moodustavad ühe ettevõtja viidatud artikli tähenduses, võib komisjon adresseerida trahve määrava otsuse emaettevõtjale, ilma et oleks vaja tuvastada emaettevõtja isiklikku osalust rikkumises (vt selle kohta 10. septembri 2009. aasta kohtuotsus Akzo Nobel jt vs. komisjon, C-97/08 P, EU:C:2009:536, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Samuti nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et sel konkreetsel juhul, kui emaettevõtjale kuulub liidu konkurentsieeskirjasid rikkunud tütaretevõtja aktsia- või osakapitalis ainusosalus, võib esiteks see emaettevõtja tütaretevõtja tegevusele otsustavat mõju avaldada ja teiseks esineb ümberlõkatav eeldus, et nimetatud emaettevõtja avaldab ka tegelikult otsustavat mõju oma tütaretevõtja tegevusele (vt selle kohta 10. septembri 2009. aasta kohtuotsus Akzo Nobel jt vs. komisjon, C-97/08 P, EU:C:2009:536, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Neil asjaoludel piisab, kui komisjon tõendab, et emaettevõtja esindab tütaretevõtja kogu aktsia- või osakapitali, et eeldada, et emaettevõtja avaldab otsustavat mõju tütaretevõtja kaubanduspoliitikale. Komisjon saab seejärel pidada emaettevõtjat tütaretevõtjale määratud trahvi maksmise eest solidaarselt vastutavaks, välja arvatud juhul, kui see emaettevõtja – kelle kohustus on see eeldus ümber lükata –

esitab piisavalt tõendeid, et tema tütarettevõtja tegutseb turul sõltumatult (vt 10. septembri 2009. aasta kohtuotsus *Akzo Nobel jt vs. komisjon*, C-97/08 P, EU:C:2009:536, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 46 Viimaks olgu meenutatud, et konkreetsel juhul, kui valdusühingule kuulub ainuosalus vahepealse äriühingu kapitalis, kellele omakorda kuulub ainuosalus liidu konkurentsieeskirjade rikkumise toime pannud ja sellesse kontserni kuuluva tütarettevõtja kapitalis, kehtib samuti ümberlükatav eeldus, et valdusühing avaldab otsustavat mõju vahepealse äriühingu tegevusele, ning kaudselt, viimase kaudu ka nimetatud tütarettevõtja tegevusele (vt selle kohta 8. mai 2013. aasta kohtuotsus *Eni vs. komisjon*, C-508/11 P, EU:C:2013:289, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 47 Käesolevas asjas puudub vaidlus selles, et komisjon kohaldas otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldust olenemata asjaolust, et kogu ajavahemiku 29. juulist 2005 kuni IPO kuupäevani vältel ei kuulunud hagejale Prysmiani aktsiakapitalis ainuosalus. Nimelt ei vaielda vastu sellele, et nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 739–747, oli alguses hageja osalus selles kapitalis 100%, kuid õigepea ja järkjärgult see osalus vähenes, esiteks seoses aktsiate võõrandamisega 7. septembril 2005 Apollole ja teiseks aktsiate võõrandamisega 21. juulil 2006 Prysmiani juhtkonnale. Seetõttu toonitas hageja õigesti oma menetlusdokumentides, et kui mitte arvestada 41 päeva kestnud perioodi, siis jäi tema osalus selles kapitalis enne IPOd vahemikku 91,1%–84,4% aktsiatest.
- 48 Kuid nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 748–754, ei põhjendanud komisjon otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse kohaldamist mitte hageja osaluse määraga Prysmiani kapitalis, vaid sellega, et hoolimata teatud aktsiate võõrandamisest, kontrollis hageja 100% nimetatud äriühingu aktsiatega esindatud häälest, mis seadis komisjoni hinnangul hageja olukorda, nagu oleks ta olnud kontserni Prysmian ainuaktsionär.
- 49 Esiteks, mis puudutab küsimust, kas otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldust sai nendel asjaoludel kohaldada, tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on tõesti komisjonil õigus sellele eeldusele tugineda siis, kui tütarettevõtja tegevusele otsustava mõju avaldamise seisukohast on emaettevõtja olukord analoogne ainuaktsionäri olukorraga (vt selle kohta 7. juuni 2011. aasta kohtuotsus *Total ja Elf Aquitaine vs. komisjon*, T-206/06, ei avaldata, EU:T:2011:250, punkt 56; 12. detsembri 2014. aasta kohtuotsus *Repsol Lubricantes y Especialidades jt vs. komisjon*, T-562/08, ei avaldata, EU:T:2014:1078, punkt 42, ning 15. juuli 2015. aasta kohtuotsus *Socitrel ja Companhia Previdente vs. komisjon*, T-413/10 ja T-414/10, EU:T:2015:500, punkt 204).
- 50 Kuid tuleb märkida, et komisjon asub vaidlustatud otsuse põhjenduses 754 sisuliselt seisukohale, et kui emaettevõtjale kuuluvad tütarettevõtja aktsiatega esindatud kõik hääled, eriti kui samas kuulub talle selle tütarettevõtja kapitalis väga suur enamusosalus, nagu käesolevas asjas, on emaettevõtja analoogses olukorras tütarettevõtja ainuaktsionäri olukorraga, mistõttu emaettevõtja saab kindlaks määrata tütarettevõtja majandus- ja kaubandusstrateegia, isegi kui talle ei kuulu kogu või peaaegu kogu osalus selle kapitalis.
- 51 Samuti on oluline täheldada, et otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldus põhineb eeldusel, et kui emaettevõtjale kuulub 100% osalus või peaaegu kogu osalus tema tütarettevõtja kapitalis, võib komisjon ilma tõenditele tuginemata järeldada, et see emaettevõtja saab tütarettevõtjat otsustavalt mõjutada, ilma et tütarettevõtja – kes määrab oma tegevuse turul kindlaks mitte iseseisvalt, vaid vastavalt emaettevõtja tahtele – strateegiliste otsuste vastuvõtmisel või igapäevase majandustegevuse juhtimisel tuleks arvesse võtta teiste aktsionäride huve (vt selle kohta kohtujurist Kokott'i ettepaneku kohtuasjas *Akzo Nobel jt vs. komisjon*, C-97/08 P, EU:C:2009:262, punkt 73).
- 52 Ent need kaalutlused on igati kohaldatavad juhul, kui emaettevõtja saab kasutada tütarettevõtja aktsiatega esindatud kõiki hääli, sest tal on täielik kontroll selle tütarettevõtja tegevuse üle, ilma et kolmandad isikud, eelkõige teised aktsionärid saaksid põhimõtteliselt sellele vastu seista. Tõsi, ei saa välistada, et teatud juhtudel saavad vähemusaktsionärid, kellel tütarettevõtja aktsiate antavad

hääleõigused puuduvad, tütarettevõtja suhtes teostada teatud õigusi, mis võivad samuti mõjutada selle tütarettevõtja tegevust. Kuid sellisel juhul saab emaettevõtja otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse ümber lükata, esitades tõendeid, mis näitavad, et ta ei määra kindlaks asjasse puutuva tütarettevõtja kaubanduspoliitikat turul.

- 53 Teiseks, mis puudutab küsimust, kas hageja puhul oli tegemist niisuguse juhtumiga, siis tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 751–754 tõi komisjon esile põhjused, miks oli hageja ja Prysmiani vaheline suhe 29. juulist 2005 kuni IPO kuupäevani tema hinnangul analoogne niisuguse emaettevõtja olukorraga, kellele kuulub 100% osalus tütarettevõtja kapitalis. Ta selgitab sisuliselt, et kaks Prysmiani osaluste võõrandamist, mille hageja viis läbi esiteks Apolloga ja teiseks Prysmiani juhtkonnaga, toimusid tingimustel, mis tagasid, et uued aktsionärid olid puhtalt passiivsed investorid, kes ei teosta oma võimalikke kapitalist tulenevaid hääleõigusi.
- 54 Hageja on aga seisukohal, et Apollo ja Prysmiani juhtkonna investeeringud ei olnud puhtalt passiivsed ja et nendega ei kaasnenud loobumine Prysmiani aktsiate antavate hääleõiguste teostamisest tema kasuks. Lisaks heidab ta komisjonile ette, et ta oma analüüsis „ignoreeris“ neid kaht osaluste võõrandamist esiteks Apollole ja teiseks Prysmiani juhtkonnale.
- 55 Esimesena, mis puudutab hageja poolt Prysmianis osaluste võõrandamist esiteks Apollole, siis tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduse 751 kohaselt toimus see piiratud vastutusega äriühingu GS Prysmian Co-Invest LP asutamise kaudu, milles Apollo oli vaid usaldusosanik. Hageja ei vaidle ka sellele komisjoni konstateeringule vastu. Täpsemalt, fondide GSCP V ja Apollo vahel 7. septembril 2005 sõlmitud müügilepingu punkt 5.7, millele viidatakse nimetatud otsuse 1115. joonealuses märkuses, näeb ette järgmist:
- „[*konfidentsiaalne*]“¹ (alla joonitud vaidlustatud otsuses).
- 56 Punktist 55 nähtub, et müügilepingus kinnitas Apollo [*konfidentsiaalne*].
- 57 Seetõttu võis komisjon põhjendatult järeldada, et hageja poolt Prysmianis osaluse võõrandamine Apollole toimus tingimustel, mis tagasid, et uus aktsionär on puhtalt passiivne investor.
- 58 Seda järeldust ei saa seada kahtluse alla hageja argumentid, mille kohaselt ei saa komisjon tugineda ainult fondide GSCP V ja Apollo vahel 7. septembril 2005 sõlmitud müügilepingu formaalsele sõnastusele, milles ei võeta arvesse tegelikku olukorda, mis tekkis pärast hageja poolt Prysmianis osaluse võõrandamist Apollole. Nimelt nagu kinnitab komisjon, ei esita hageja ühtegi tõendit, mis näitaks, et see leping ja eriti selle punkt 5.7 ei kajasta tegelikku suhet, mis nimetatud fondide ja Apollo vahel tekkis.
- 59 Edasi, mis puudutab hageja argumente, mille kohaselt fondide GSCP V ja Apollo vahel 7. septembril 2005 sõlmitud müügilepingu sõnastus võttis arvesse vaid riski, millega Apollo nõustus oma investeeringu tegemisel arvestama, siis piisab nende tagasilükkamiseks, kui märkida, et nimetatud lepingu sõlmimise põhjused ei ole asjasse puutuvad selle kontrollimisel, kas pärast seda, kui hageja oli osaluse Prysmianis Apollole võõrandanud, jäid hagejale kõik Prysmiani aktsiatega esindatud hääled.
- 60 Viimaks ei saa nõustuda ka hageja argumentiga, et Prysmiani aktsionäride arvu suurenemine iseenesest tõi kaasa selle, et ettevõtjas tuli arvestada muude huvidega. Nimelt ei esita hageja Apollo investeeringu suhtes mingeid tõendeid niisuguste huvide või nende väljendumise viisi kohta olukorras, kus Apollo ei saanud mingeid hääleõigusi teostada.

1 Konfidentsiaalsed andmed kustutatud.

- 61 Teisena, mis puudutab hageja poolt Prysmiani osaluse võõrandamist selle äriühingu juhtkonnale, siis tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 752, et see võõrandamine toimus mitmel tingimusel, mida see juhtkond pidi aktsepteerima ja mis olid kirja pandud ühe kolmandast isikust pangaga sõlmitud kaasinvesteeringulepingus ja halduslepingus. Täpsemalt nõustusid juhtkonna liikmed nende lepingutega, et see pank omandab juhtkonna aktsiad ja hoiab neid esindajana enda valduses. Lisaks tuleneb nendest lepingutest sisuliselt, et nimetatud juhtkonna liikmed sai võõrandamisest tulenevaid õigusi teostada ainult viidatud esindaja kaudu, kes omakorda sai Prysmiani aktsionäride üldkoosolekul osaleda ainult siis, kui ta oli saanud hääletamise kohta juhised fondidelt GSCP V.
- 62 Hageja kinnitab seoses hageja poolt Prysmianis osaluse võõrandamisega selle äriühingu juhtkonnale, et isikud, keda see võõrandamine puudutas, olid kas Prysmiani või PrysmianCS-i juhatuse liikmed. Tema hinnangul võisid need juhtkonna liikmed seega Prysmianile mõju avaldada ja kuna tegemist oli isikutega, kes määrasid kindlaks kontserni kaubanduspoliitika, ei saanud neid käsitleda puhtalt passiivsete investoritena. Samuti leiab ta, et selle võõrandamise eesmärk oli juhtkonna motiveerimine, et aidata kaasa ettevõtja kasvule.
- 63 Ent tuleb asuda seisukohale, et need kinnitused ei ole argumendid, mis võiksid seada kahtluse alla vaidlustatud otsuse põhjenduses 752 esitatud komisjoni järeldused. Nimelt esiteks tuleb märkida, et erinevalt hageja seisukohast ei olnud Prysmiani juhtkonna liikmed aktsionärid, kelle huvidega oleks emaettevõtjal tulnud arvestada, kuna neil puudus õigus teostada Prysmiani aktsiate antavaid hääleõigusi. Neil asjaoludel ei ole hageja tõendanud, et sellistel asjaoludel on juhatuse liikme olukord erinev niisuguse tüvarettevõtja juhatuse liikme olukorrast, milles emaettevõtjale kuulub ainuosalus. Teiseks tuleb märkida, et Prysmiani juhtkonna liikmete motiveerimine ei sõltunud nende võimalusest nimetatud hääleõigusi kasutada ega olnud seega kuidagi seotud kaasinvesteeringulepingu ja halduslepingu selgete tingimustega, mis keelasid sel juhtkonnal mis tahes legaalsete aktsionäriõiguste kasutamise.
- 64 Sellest tuleneb, et komisjon võis õigesti asuda seisukohale, et hageja poolt Prysmianis osaluste võõrandamine Apollole ja Prysmiani juhtkonnale oli viimaste puhtalt passiivne investering ja et nende võõrandamistingutega loobuti Prysmiani aktsiate antavate hääleõiguste teostamisest hageja kasuks, kellele seega kuulus jätkuvalt 100% nendest häältest.
- 65 Kolmandaks, kuivõrd hageja heidab komisjonile ette põhjenduse puudumist, kuna viimane olevat oma analüüsis „ignoreerinud“ hageja poolt Prysmianis osaluste võõrandamist Apollole ja Prysmiani juhtkonnale, siis piisab, kui märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 751–754 esitatud selgitused on väljakujunenud kohtupraktikat arvestades ilmselgelt üksikasjalik ja piisav põhjendus, mis võimaldab hagejal mõista komisjoni hinnangu sisu ja Üldkohtul seda hinnangut kontrollida (vt selle kohta 29. septembri 2011. aasta kohtuotsus *Elf Aquitaine vs. komisjon*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 147 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 66 Arvestades eeltoodut, oli käesoleva asja asjaoludel tulenevalt sellest, et hageja sai kasutada kõiki Prysmiani aktsiatega esindatud hääli, hageja võimalus avaldada menetlusse astujatele otsustavat mõju sarnane sellele, mis tal oleks olnud ainuaktsionärina.
- 67 Neil asjaoludel tuleb põhjaliku kontrolli tulemusel – ja arvestades asjaolu, et hageja ei vaidle vastu komisjoni järeldusele, et Prysmiani mõjutas otsustavalt PrysmianCSi – asuda seisukohale, et komisjon võis ilma õigusnormi rikkumata järeldada, et hageja puhul sai ajavahemiku suhtes 29. juulist 2005 kuni 3. maini 2007 kohaldada menetlusse astujate tegevuse suhtes turul otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldust.
- 68 Seega tuleb väite esimese osa esimene etteheide tagasi lükata.

2) *Teine etteheide, mis puudutab otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse ümberlükkamist*

- 69 Hageja on seisukohal, et isegi kui eeldada, et komisjon kohaldas otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldust asjakohaselt ja sobivalt, lükkas hageja igal juhul selle eelduse haldusmenetluses ümber. Ta leiab sisuliselt, et mitmed tõendid näitavad, et menetlusse astujad tegutsesid turul iseseisvalt, ilma et hageja neile mingeidki juhiseid oleks andnud.
- 70 Esiteks leiab hageja, et vaidlustatud otsuses ei ole tõendatud, et fonde GSCP V kontrolliva tema „Merchant Banking“ üksuse otseinvesteeringute haru (edaspidi „PIA“) juhtkond mõjutas menetlusse astujate kaubanduspoliitikat. Ta väidab, et Prysmiani juhatuse koosolekute protokollid tõendavad, et seda poliitikat viis läbi tema juhatuse.
- 71 Selle kohta tuleb märkida, nagu teeb ka komisjon, et hageja ei viita oma selle argumendi toetuseks täpsemalt ühelegi konkreetsele e-kirjale või protokollile. Ent nagu nähtub eespool punktis 45 viidatud kohtupraktikast seoses otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse ümberlükkamisega, tuleb hagejal esitada tõendid, mis näitavad, et tegelikult ja vastupidi komisjoni eeldatule otsustasid menetlusse astujad oma kaubandusstrateegia üle iseseisvalt. Järelikult tuleb hageja esimene argument tagasi lükata.
- 72 Teiseks viitab hageja Prysmiani juhatuse liikmete avalikele avaldustele, millest üks tehti nende 15. detsembri 2005. aasta koosolekul ja milles kinnitati, et Prysmian ei „täida mõne muu ettevõtja juhiseid ega kooskõlastussuuniseid“. Ta lisab, et kui menetlusse astujaid oleks realselt kontrollitud, oleks ta pidanud sellest vastavalt Itaalia õigusnormidele avalikult teada andma.
- 73 Kuid esimesena tuleb märkida, et avalikud avaldused, mida Prysmiani juhatuse liikmed võisid oma koosolekutel teha, ei tõenda iseenesest nende sisu õigsust. Selles küsimuses tuleb toonitada, et hageja ei esita ühtegi tõendit, mis toetaks nende avalike avalduste tegelikkusele vastavust.
- 74 Teisena ei tõenda hageja väidetud asjaolu, et need avaldused tehti Itaalia õigusnormide nõuete kohaselt, et hageja ei olnud tegelikult kontserni Prysmian kontrolliv emaettevõtja. Nagu märgib komisjon, tuleb otsustavat mõju hinnata konkreetsete tõendite alusel, nii et ainult asjasse puutuva riigisisese õiguse alusel ei saa hinnata küsimust, kas tütarettevõtja saab otsustada sõltumatult oma tegevuse üle turul, või vastupidi, kas emaettevõtja avaldab talle otsustavat mõju.
- 75 Kolmandaks tugineb hageja menetlusse astujate poolt komisjoni teabenõudele 20. oktoobril 2009 esitatud vastusele, täpsemalt asjaolule, et see dokument ei sisalda ühtegi viidet temale. Kuid jällegi, ainuüksi see, et selles dokumendis puudusid viited hagejale, ei tõenda, et ta ei avaldanud menetlusse astujatele mingit mõju, sealhulgas IPO-le eelneval perioodil.
- 76 Neljandaks, hageja on seisukohal, et kontserni Prysmian kaubandusküsimustes ei andnud ta mingeid juhiseid ega teostanud mingit otsest kontrolli. Ta esitab lühikese „kokkuvõtte“ argumentidest, mille ta seletavat pikemalt ja „üksikasjalikult“ lahti esimese väite teises osas. Kuid niisugune viide ei võimalda Üldkohtul käesolevas asjas nende argumentide ulatust täpsemalt piiritleda. Nimelt kuigi ei saa välistada, et peamised faktilised ja õiguslikud asjaolud, millele hageja tugineb, leiduvad hagiavalduses, tuleb hagejal need siiski esitada mõistetavalt ja detailselt. Konkreetsemalt, Üldkohtul ei tule hakata kõigi esimese väite teise osa toetuseks esitatud asjaolude hulgast välja otsima neid, mis võivad olla kasutatavad ka käesoleva väite põhjendamiseks (27. septembri 2006. aasta kohtuotsus *Roquette Frères vs. komisjon*, T-322/01, EU:T:2006:267, punkt 209). Seetõttu tuleb käesolev argumentatsioon vastuvõetamatus tõttu tagasi lükata, kuigi see ei mõjuta esimese väite teise osa analüüsi.
- 77 Eeltoodust tuleneb, et erinevalt sellest, mida väidab hageja, ei ole ta suutnud otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldust ümber lükata piisavate tõenditega, mis näitaksid, et menetlusse astujad oleksid tegutsenud turul iseseisvalt.
- 78 Väite esimese osa teine etteheide tuleb seega tagasi lükata, nagu ka väiteosa tervikuna.

b) Väite teine osa, mis puudutab komisjoni järeldusi ajavahemiku kohta 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009

- 79 Hageja on seisukohal, et tõendid, millele komisjon vaidlustatud otsuses tugineb, et pidada teda solidaarselt vastutavaks kogu rikkumise perioodi suhtes tütarettvõtjatele määratud trahvi maksmise eest, ei tõenda, et hageja sai avaldada otsustavat mõju või et ta seda tegelikult menetlusse astujatele avaldas. Sisuliselt leiab ta, et komisjon ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud, et menetlusse astujad ja hageja moodustasid ühe majandusüksuse kohtupraktika tähenduses.
- 80 Komisjon ja menetlusse astujad nende argumentidega ei nõustu.
- 81 Nagu nähtub eespool punktis 42 viidatud kohtupraktikast, võib tütarettvõtja rikkumise emarettevõtjale süüks panna eelkõige siis, kui tütarettvõtja – olgugi et tal on eraldiseisev õigusvõime – ei otsusta oma tegutsemise üle turul mitte sõltumatult, vaid täidab peamiselt emarettevõtja poolt talle antud juhiseid, arvestades eriti majanduslikke, organisatsioonilisi ja õiguslikke sidemeid, mis neid kahte üksust ühendavad.
- 82 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et tegemaks kindlaks, kas tütarettvõtja otsustab oma tegevuse üle turul iseseisvalt, tuleb võtta arvesse kogu asjakohast teavet majanduslike, organisatsiooniliste ja õiguslike sidemete kohta, mis seda tütarettvõtjat ja emarettevõtjat seovad ja mis võivad sõltuvalt olukorrast olla erinevad, mistõttu ei ole nende loetelu ammendav (vt 14. septembri 2016. aasta kohtuotsus Ori Martin ja SLM vs. komisjon, C-490/15 P ja C-505/15 P, ei avaldata, EU:C:2016:678, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 9. septembri 2015. aasta kohtuotsus Philips vs. komisjon, T-92/13, ei avaldata, EU:T:2015:605, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 83 Kui emarettevõtja ja tütarettvõtja moodustavad ühe ettevõtja ELTL artikli 101 tähenduses, on komisjonil õigus trahvide määramise otsus emarettevõtjale adresseerida mitte seetõttu, et emarettevõtja ohutas tütarettvõtjat rikkumist toime panema, ega veelgi enam seetõttu, et emarettevõtja võtab rikkumisest osa, vaid seetõttu, et need moodustavad ühe ettevõtja ELTL artikli 101 tähenduses (vt 14. septembri 2016. aasta kohtuotsus Ori Martin ja SLM vs. komisjon, C-490/15 P ja C-505/15 P, ei avaldata, EU:C:2016:678, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 84 Samuti tuleb märkida, et selleks, et komisjon saaks tütarettvõtja rikkumise süüks panna emarettevõtjale, ei saa komisjon piirduda lihtsalt järeldusega, et emarettevõtja võis oma tütarettvõtja tegevust otsustavat mõjutada, vaid ta peab ka kontrollima, kas niisugust mõju tegelikult avaldati (vt 26. septembri 2013. aasta kohtuotsus EI du Pont de Nemours vs. komisjon, C-172/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:601, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika, 26. septembri 2013. aasta kohtuotsus The Dow Chemical Company vs. komisjon, C-179/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:605, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 9. septembri 2015. aasta kohtuotsus Toshiba vs. komisjon, T-104/13, EU:T:2015:610, punkt 95 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 85 Arvestades asjaolu, et ELTL artikli 263 alusel kontrollib Üldkohus vaidlustatud otsuse õiguspärasust ainult selles aktis sisalduvate põhjenduste alusel, tuleb emarettevõtja poolt tütarettvõtja juhtimisõiguse tegelikku teostamist hinnata ainult nende tõendite alusel, millele on komisjon tuginenud otsuses, millega vastutus rikkumise eest omistatakse emarettevõtjale. Seetõttu tuleb vastata ainult küsimusele, kas nende tõenditega on rikkumine tõendatud (vt 9. septembri 2015. aasta kohtuotsus Toshiba vs. komisjon, T-104/13, EU:T:2015:610, punkt 98 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 86 Vaidlustatud otsuses tegi komisjon enda sõnul järelduse selle kohta, et hageja avaldas menetlusse astujatele otsustavat mõju, objektiivsete tegurite alusel, arvestades majanduslikke, organisatsioonilisi ja õiguslikke sidemeid hageja ja kontserni Prysmian vahel. Need objektiivsed tegurid, mida kirjeldatakse nimetatud otsuse põhjendustes 758–781, on esiteks õigus nimetada Prysmiani juhatuse erinevate koosseisude liikmeid, teiseks õigus kutsuda kokku aktsionäride üldkoosolek ja teha ettepanek juhatuse liikmete või kogu juhatuse tagasikutsumiseks, kolmandaks hageja esindajate tegelik kuulumine

Prysmiani juhatusse, neljandaks hageja esindajate juhtimisõigus juhatuses, viiendaks hageja oluline roll Prysmiani loodud komiteedes, kuuendaks regulaarsete ülevaadete ja igakuiste aruannete esitamine, seitsmendaks meetmed, mis pidid tagama otsustava kontrolli jätkumise pärast IPO-d, ja kaheksandaks tõendid tööstussektoris omaniku tüüpilise käitumise kohta.

87 Tuleb märkida, et komisjoni hinnangul tõendavad kuus esimest eespool punktis 86 viidatud objektiivset tegurit seda, et hageja avaldas otsustavat mõju nii enne kui ka pärast IPO kuupäeva. Kuid kaks viimast tegurit puudutavad ainult IPO-le järgnevat aega. Kuigi IPO-le eelnenud aja suhtes on Üldkohus juba tuvastanud, et komisjon kohaldas otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldust õigesti ja et hageja ei ole suutnud seda ümber lükata, on antud konteksti arvestades siiski vaja analüüsida kõiki tegureid, millele komisjon vaidlustatud otsuses tugineb, sest need on kohaldatavad ka IPO-le järgnenud ajale.

88 Seetõttu tuleb iga komisjoni poolt esile toodud teguri põhjendatust analüüsida hageja esitatud argumentide aspektist, kontrollides eriti eespool punktides 81–85 viidatud kohtupraktikat silmas pidades, kas need tegurid koos tõendavad nii hageja võimet menetlusse astujate tegevust turul otsustavalt mõjutada kui ka selle mõju tegelikku avaldamist.

1) Õigus nimetada Prysmiani juhatuse erinevate koosseisude liikmeid, kokku kutsuda aktsionäride üldkoosolek ja teha ettepanek juhatuse liikmete või kogu juhatuse tagasikutsumiseks

89 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 758–760 selgitab komisjon, et hagejal oli õigus nimetada Prysmiani juhatuse liikmeid ja et ta kasutas seda õigust kogu rikkumise perioodi jooksul. Ta lisab, et hagejal oli ka õigus kutsuda kokku aktsionäride üldkoosolek ja teha seal ettepanek juhatuse liikmete või kogu juhatuse tagasikutsumiseks.

90 Hageja ei vaidle vastu vaidlustatud otsuse järeldustele, milles tuvastatakse, et tal oli õigus nimetada Prysmiani juhatuse liikmeid, kokku kutsuda aktsionäride üldkoosolek ja kutsuda tagasi juhatuse liikmeid või kogu juhatus. Nagu hageja kinnitab kohtuistungil, ei vaidle ta vastu ka komisjoni järeldustele konkreetsete isikute kohta, kes rikkumise vältel Prysmiani juhatuse eri koosseisudesse kuulusid. Kuid ta väidab, et need õigused ei andnud talle võimet juhatust tegelikult kontrollida või seeläbi mõjutada otsustavalt Prysmiani kaubanduspoliitikat. Tema hinnangul ei ole komisjon suutnud tõendada, et ta tegelikult sellist kontrolli teostas.

91 Esimesena, mis puudutab hageja võimet menetlusse astujaid otsustavalt mõjutada, siis tuleb märkida, et õigus määrata kindlaks äriühingu juhatuse koosseis on objektiivne tegur, mis juba iseenesest annab võimaluse kontrollida otsuseid, mida juhatus ja järelikult äriühing võib vastu võtta. Nimelt on juhatus oma olemuselt organ, mis juhib ja esindab äriühingut ning selle organi tegevuseks on muu hulgas äriühingu kaubanduspoliitika kindlaksmääramine ja selle järgimine, nagu ka äriühingu tegevjuhtide määramine. Täpsemalt Prysmiani osas lubab komisjoni järeldus, et hagejal oli õigus nimetada – kuigi kaudselt, fondide GSCP V kaudu – kõik selle äriühingu juhatuse eri koosseisude liikmed, asuda seisukohale, et hageja sai kontrollida nii juhatust kui ka otsuseid, mida see oma ülesannete täitmisel pidi vastu võtma.

92 Teisena, mis puudutab küsimust, kas hageja seda kontrolli tegelikult teostas, siis tuleb märkida, nagu tehakse ka vaidlustatud otsuse põhjenduses 759 ja käesoleva väite esimese osa analüüsi järeldustes, et IPO-le eelnenud ajal kontrollis hageja täielikult Prysmiani aktsiate antavaid hääleõigusi ja tal oli aktsionäride üldkoosolekul absoluutne hääleteenamus kuni 2007. aasta novembrini. Nagu hageja kinnitas ka kohtuistungil, nimetas ta seega kõik juhatuse liikmed kõigepealt 9. ja 11. mail 2005 äriühingutele GSCP Athena Srl ja GSCP Athena Energia Srl, kellest sisuliselt said vastavalt Prysmian ja PrysmianCS, ning seejärel 15. detsembril 2005 ja 28. veebruaril 2007 äriühingule Prysmian.

- 93 Veel tuleb märkida, nagu teeb komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 759, et 28. veebruaril 2007, see tähendab enne IPO kuupäeva nimetatud juhatus määrati ametisse kuni 31. detsembrini 2009 ja selle koosseis jäi samaks ka pärast IPO-d, kuni rikkumise lõpuni. Kuigi sel ajavahemikul hagejal ei olnud enam kontrolli Prysmiani aktsiatega esindatud absoluutse häälteenamuse üle, viitab juhatuse sama koosseis sellele, et hageja kontrollis jätkuvalt juhatust.
- 94 Eespool esitatud hinnanguid kinnitavad ka komisjoni järeldused, millele hageja vastu ei vaidle ja mille kohaselt oli hagejal ka õigus kokku kutsuda aktsionäride üldkoosolek ja teha ettepanek juhatuse liikmete või lausa kogu juhatuse tagasikutsumiseks. See õigus näitab hageja võimet kontrollida Prysmiani juhatuse järjestikuseid koosseise ja otsuseid, mis see juhatuse vastu võttis. Tõsi, nagu kinnitab hageja, kutsus ta komisjoni poolt vaidlustatud otsuse põhjenduses 760 tuvastatu kohaselt Prysmiani juhatuse liikmed tagasi ainult ühel korral 9. aprillil 2009, see tähendab pärast rikkumist. Kuid nagu täheldab komisjon, ei takista miski pärast rikkumise lõppemist aset leidnud asjaolusid nende asjasse puutuvuse tõttu kaudsete tõenditena arvesse võtta, et anda hinnang asjaoludele, mis leidsid aset rikkumise ajal. Lisaks tuleb toonitada, et hagejal olid samad õigused kogu rikkumise jooksul.
- 95 Sellest tuleneb, et komisjon võis objektiivsete teguritena, mis tõendavad, et hageja oli võimeline Prysmiani juhatust kontrollima ja ka tegelikult kontrollis seda, õigesti tugineda hageja õigusele nimetada Prysmiani juhatuse liikmeid ja ka õigusele teha ettepanek nende tagasikutsumiseks.
- 96 Hageja vaidleb aga vastu sellele, et tema õigus nimetada Prysmiani juhatuse liikmeid ja teha ettepaneku nende tagasikutsumiseks on objektiivne tegur, mis tõendab, et ta tegelikult seda juhatust kontrollis. Esiteks väidab ta, et komisjon oli kohustatud täiendavalt tõendama, kuidas hageja konkreetselt seda kontrolli Prysmiani juhatuse liikmete üle teostas. Ta viitab selles küsimuses 6. märtsi 2012. aasta kohtuotsusele FLS Plast vs. komisjon (T-64/06, ei avaldata, EU:T:2012:102).
- 97 Selle kohta tuleb meenutada, et 6. märtsi 2012. aasta kohtuotsus FLS Plast vs. komisjon (T-64/06, ei avaldata, EU:T:2012:102), millega Üldkohus tühistas asjasse puutuva otsuse osaliselt, puudutas emaettevõtjat, kellel oli 60% osalus tütaretevõtja kapitalis ja ülejäänud 40% kuulus kolmandast isikust äriühingule. Esiteks märkis Üldkohus, et emaettevõtja kontrolli ei saa eeldada, sest 40% aktsiapakk võis anda ka kolmandast isikust äriühingule õiguse tütaretevõtja tegevust mõjutada. Komisjonile jäi seega kohustus tõendada, et just selle kohtuasja hageja avaldas ühepoolset otsustavat mõju. Teiseks asus Üldkohus seisukohale, et komisjon ei olnud selgitanud, millised olid tütaretevõtja juhatusse kuuluvate emaettevõtja esindajate õigused, mistõttu ei olnud tõendatud, et rikkumise teatud perioodil said need esindajad tegelikult kontrollida kogu juhatust (6. märtsi 2012. aasta kohtuotsus FLS Plast vs. komisjon, T-64/06, ei avaldata, EU:T:2012:102, punktid 39 ja 43).
- 98 Samuti on faktilised asjaolud, mis esinesid kohtuasjas, milles tehti 6. märtsi 2012. aasta kohtuotsus FLS Plast vs. komisjon (T-64/06, ei avaldata, EU:T:2012:102), erinevad nendest, mis esinevad käesolevas asjas, kus hagejal oli enne IPO-d võimalus kasutada kõiki Prysmiani aktsiatega esindatud hääli, ja nagu hageja kinnitab kohtuistungil, ei olnud ka pärast IPO-d ühtegi teist aktsionäri, kellele oleks kuulunud märkimisväärne aktsiapakk ja kes võinuks samuti mõjutada selle tütaretevõtja tegevust. Väites, et komisjon oli kohustatud täiendavalt tõendama, kuidas hageja konkreetselt kontrolli Prysmiani juhatuse liikmete üle teostas, ei saa hageja seetõttu põhjendatult tugineda sellele kohtuotsusele.
- 99 Teiseks on hageja seisukohal, et tegelikult nimetas Prysmiani juhatuse esimese koosseisu liikmed 15. detsembril 2005 B., kes sel ajal oli Pirelli Cavi e Sistemi Energia juhatuse esimees ja kellest hiljem sai Prysmiani juhatuse esimees.
- 100 Ent nagu märgivad nii komisjon kui ka menetlusse astujad, tuleb täheldada, et seda argumenti ei toeta ükski hageja esitatud tõend, eriti 20. veebruari 2007. aasta e-kiri, millele viidatakse, mistõttu tuleb see argument tagasi lükata. Isegi kui eeldada, et B. tegi ettepanekuid Prysmiani juhatuse liikmete kandidaatide suhtes, ei saa hageja väita, et need liikmed valis ja nimetas B., mitte hageja ise. Lõpuks, kuigi hageja on seisukohal, et asjaolu, et B. oli Pirelli Cavi e Sistemi Energia juhatuse esimees enne

selle äriühingu võõrandamist fondidele GSCP V, tõendab, et Prysmian tegutses turul iseseisvalt ja oma juhtkonna juhiseid järgides, tuleb märkida, et nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 781, oli B. ainus Prysmiani juhatuse liige, kes oli Pirelli Cavi e Sistemi Energia töötaja enne fondide GSCP V poolt selles osaluse omandamist. Ent vastavalt kohtupraktikale on asjaolu, et äriühingu omandamisel asendab omandav äriühing osa juhatusest, kaudne tõend selle kohta, et viimati nimetatud äriühing avaldab ka tegelikult omandatud äriühingule otsustavat mõju (vt selle kohta 16. septembri 2013. aasta kohtuotsus CEPSA vs. komisjon, T-497/07, ei avaldata, EU:T:2013:438, punkt 176).

- 101 Kolmandaks toonitab hageja, et Prysmiani juhatus tuli kokku vaid üks kord kvartalis, mis tema hinnangul kinnitab, et selle äriühingu juhtimist kontrollisid tegevjuhid, mitte juhatus. Kuid niisugune argument, mis puudutab juhatuse koosolekute korrapärasust või sagedust, ei saa seada kahtluse alla asjaolu, et juhatus on juhtimisorgan, mis oma kohustuste täitmise käigus otsustab tegevjuhtkonna koosseisu ja ülesanded. Lisaks ei esita hageja ühtegi konkreetset tõendit, mis näitaks, et juhtkond, eriti B. kui juhatuse esimees, oli juhatusest äriühingu igapäevase majandustegevuse juhtimises täiesti sõltumatu, nagu hageja väidab. Seega tuleb hageja argument põhjendamatusena tõttu tagasi lükata.
- 102 Arvestades eeltoodut, tuleb asuda seisukohale, et juhatuse liikmete nimetamise õigus ja õigus kutsuda kokku aktsionäride üldkoosolek ning teha aktsionäridele üldkoosolekul ettepanek kutsuda tagasi juhatuse liikmeid on objektiivsed tegurid, mis näitavad, et hageja võis menetlusse astujaid otsustavalt mõjutada ja et ta ka tegelikult neid nii mõjutas.

2) Hageja tegelik esindatus Prysmiani juhatuses

- 103 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 761–762 märkis komisjon, et hageja tagas selle, et tema otsene esindaja kuuluks igasse Prysmiani juhatuse koosseisu, nimetades juhatuse liikmed, kes olid temaga seotud [*konfidentsiaalne*]. Komisjoni hinnangul moodustasid need esindajad Prysmiani juhatuse eri koosseisudes alati vähemalt 50%. Ta lisab, et teatud juhtudel oli hagejaga seotud juhatuse liikmetel otsustav hääl, mis võimaldas hagejal säilitada tegelik kontroll juhatuse otsuste üle.
- 104 Hageja vaidleb sellele seisukohale vastu kõigepealt argumentiga, et juhatuse liikmed, kelle komisjon tema töötajatena identifitseeris, olid tegelikult PIA juhatajad ja et nad töötasid hagejaga „seotud“ äriühingus, nimelt GS Services Ltd-s. Edasi märgib ta, et juhatuse muud liikmed olid sõltumatud liikmed ja komisjon ei ole tõendanud, et nad on rikkunud oma sõltumatus- või lojaalsuskohustusi. Lõpuks kinnitab ta, et erinevalt komisjoni poolt vaidlustatud otsuses tuvastatust ei esindanud teda Prysmiani juhatuses kunagi vähemalt 50% liikmetest.
- 105 Kuid hageja asjakohaste argumentidega ei saa nõustuda. Nimelt esiteks tuleb märkida, et juhatuse liikmed, keda hageja kutsus „PIA juhatajateks“ ja kes olid GS Services'i töötajad, olid ka hageja töötajad, kuna nagu selgitab komisjon, [*konfidentsiaalne*].
- 106 Teiseks, mis puudutab komisjoni järeldust, et kogu rikkumise jooksul olid vähemalt 50% Prysmiani juhatuse järjestikuste koosseisude liikmetest hagejaga teatud suhtes, siis on tõsi, nagu kinnitab hageja, et nendes juhatustes PIA juhatajate esindatuse kõige kõrgem määr oli enne IPO-d 43% ja pärast IPO-d umbes 33%. Siiski esitas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 761 ja 762 ning asjasse puutuvates joonealustes märkustes tõendid, mis näitavad – ilma, et hageja oleks suutnud tõendada vastupidist –, et tal olid suhted ka Prysmiani juhatuse teiste liikmetega, eriti [*konfidentsiaalne*] kaudu.
- 107 Selle kohta tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on otsustanud, et seda, kas emaettevõtja ja tütarettevõtja moodustavad ühe majandusüksuse, tuleb hinnata mitte ainult nende kahe isiku vahelistest formaalsetest suhetest lähtudes, vaid ka mitteformaalsetest suhetest, muu hulgas sellest, et ühe majandusüksuse moodustavate õiguslike üksuste vahel esinevad lihtsalt isikliku tasandi suhted (vt selle kohta 11. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon vs. Stichting Administratiekantoor Portielje, C-440/11 P, EU:C:2013:514, punkt 68).

- 108 Järelikult, võttes arvesse nii PIA juhatuse liikmeid kui ka neid juhatuse liikmeid, kellega hagejal olid niisugused teist laadi suhted, eriti [*konfidentsiaalne*] kaudu, on põhjendatud komisjoni seisukoht, et hageja tagas, et tema esindajad moodustaksid vähemalt 50% juhatuse liikmetest kogu asjasse puutuval perioodil. Lisaks, kuigi hageja väidab, et need juhatuse liikmed, kellega hagejal olid teist laadi suhted, tegutsesid sõltumatute juhatajatena, tuleb siiski asuda seisukohale, et nagu nähtub hageja vastusest komisjoni 13. märtsi 2013. aasta teabenõudele, mis on lisatud hagile, on see staatus niisugune ainult Prysmiani juhatuse enda hinnangul. Ent ainuüksi asjaolu, et see juhatuse pidas teatud juhatajaid sõltumatuteks, avaldades sellise hinnangu lausa ettevõtja juhtimist puudutavates aruannetes, nagu hageja väidab, ei saa iseenesest seada kahtluse alla komisjoni järeldust, et need juhatuse liikmed ei olnud lõpetanud oma suhteid hagejaga.
- 109 Sellest tuleneb, et komisjon võis õigustatult tugineda objektiivse tegurina hageja tegelikule esindatusele Prysmiani juhatuses, et tõendada, et hageja võis menetlusse astujaid otsustavalt mõjutada ja et ta ka tegelikult neid nii mõjutas.

3) Hageja esindajate juhtimisõigus juhatuses

- 110 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 763 selgitas komisjon, et hageja tagas ka selle, et tema esindajatel juhatuses oleksid võimalikud suured juhtimisõigused. Täpsemalt toob ta esiteks esile selle, et 15. detsembril 2005 ja 16. mail 2007 nimetati neli PIA juhatajat Prysmiani „tegevdirektoriteks“ ja selles ametis volitati neid tegelema selle äriühingu igapäevase majandustegevusega, sealhulgas allkirjastama igapäevase majandustegevusega seotud akte. Teiseks märkis ta, et isegi kui seoses aktsiate esmase avaliku pakkumise ettevalmistamisega 16. jaanuaril 2007 tegevdirektorite volitused lõpetati, määrati kaks PIA juhatajat seejärel kolmest liikmest koosnevasse „strateegiakomiteesse“. Komisjon möönis, et sel komiteel puudus hääle- või vetoõigus, kuid ta toonitas, et sellel oli keskne roll juhatuse toetamisel Prysmiani strateegilistes ja kaubanduslikes küsimustes. Lõpuks märkis ta, et see komitee lõpetas tegevuse 2010. aastal, vahetult pärast seda kui hageja oli kogu oma osaluse Prysmianis võõrandanud.
- 111 Hageja vaidleb komisjoni järeldustele vastu. Ta väidab esiteks, et nende järelduste põhjendamiseks esitatud tõendite erapooletu analüüs näitab, et PIA tegevdirektoritel ei olnud enne IPO-d mingit rolli Prysmiani kaubanduspoliitika kindlaksmääramisel. Teiseks väidab ta, et strateegiakomiteel ei olnud mingit kesket rolli seoses Prysmiani kaubanduspoliitikaga, vaid et see oli lihtsalt nõuandev organ. Tema hinnangul ei tulene ka ühestki tõendist see, et PIA juhatajad avaldasid sellesse komiteesse kuulumise kaudu Prysmiani kaubanduspoliitikale otsustavat mõju.
- 112 Kõigepealt tuleb märkida hageja esimese argumenti kohta, mis käsitleb sisuliselt IPO-le eelnevat aega, et tõendid, millele komisjon vaidlustatud otsuses, eelkõige 1142.–1145. joonealuses märkuses tugines, näitavad selgelt ja ühemõtteliselt, et neljast Prysmiani tegevdirektorist kolm nimetati PIA juhatajate seast.
- 113 Edasi, hagi lisadest nähtub, et nendele tegevdirektoritele antud volituste alusel tegutsesid PIA juhatajad Prysmiani igapäevase majandustegevusega. Täpsemalt avaldasid nad muu hulgas arvamust Kataris filiaali avamise loa saamise kohta, Prysmiani tütarettevõtjate juhtorganitesse nimetatavate isikute kohta ja viimati nimetatud äriühingu tööhõivealaste küsimuste kohta.
- 114 Neid asjaolusid arvestades tuleb tagasi lükata hageja argument, et enne IPO-d puudus PIA juhatajatel igasugune roll Prysmiani kaubandustegevuse kujundamisel. Kuigi hageja kinnitab, et enamikul juhtudel oli Prysmiani juhtkond asjasse puutuvad otsused juba vastu võtnud, siis piisab, kui meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale näitab otsustava mõju avaldamist just see, et emattevõtja või tema esindajad peavad ettepanekud heaks kiitma, omades seega õigust seda mitte anda ja nendest kõrvale kalduda (13. detsembri 2013. aasta kohtuotsus HSE vs. komisjon, T-399/09, ei avaldata, EU:T:2013:647, punkt 84).

- 115 Seoses hageja teise argumendiga, mis käsitleb IPO-le järgnevat aega ja eriti strateegiakomiteed, tuleb kõigepealt märkida, et hageja ei vaidle vastu, et nimetatud komitee koosnes tõesti kolmest liikmest, kellest kaks olid PIA juhatajad. Mis puudutab nende ülesandeid, siis nähtub hagi lisadest, et ametlikult oli selle komitee tööks analüüsida Prysmiani eelarveid ja investeringuid, tagada selle rahastamine ja nõustada juhatust oma kohustuste täitmisel. Täpsemalt tuleneb nimetatud komitee 16. juuli 2008. aasta koosoleku päevakorrast, et ta vaatas läbi kaubandusstrateegia küsimusi, sealhulgas investeringuid Brasiiliasse, Hiinasse, Tuneesiasse, Itaaliasse ja Venemaale.
- 116 Seega kuigi strateegiakomiteel otsustusõigus puudus, nagu komisjon ka ise vaidlustatud otsuses kinnitas, ei saa see tähendada, et tal ei olnud mingit rolli Prysmiani strateegiliste otsuste tegemise protsessis, nagu väidab hageja.
- 117 Hageja on seejärel seisukohal, et strateegiakomitees andsid PIA juhatajad nõu ainult lühikestes e-kirjades seoses oma erialaste kogemustega investeerimistegevuse alal ja alati juhtkonna initsiatiivil ja palvel. Kuid nagu kinnitab komisjon, tõendavad need e-kirjad, et strateegilistes otsustes puhul, sealhulgas potentsiaalsete investeringute otsustes puhul, suheldi PIA juhatajatega süstemaatiliselt, ja et nad võtsid aktiivselt osa Prysmiani kaubanduspoliitikat puudutavate otsuste vastuvõtmisest.
- 118 Lõpuks, seoses hageja argumendiga, et strateegiakomitee koosseisu määras kindlaks Prysmiani juhtkond ja B. selle juhatuse esimehena, piisab, kui märkida, et seda argumenti ei toeta 20. veebruaril 2007. aasta e-kiri, millele ta viitab.
- 119 Sellest tuleneb, et komisjon võis õigesti järeldada, et esiteks kuni IPO kuupäevani PIA juhatajatele antud juhtimisõigused Prysmiani juhatuses ja teiseks nende roll strateegiakomitees alates sellest kuupäevast olid täiendavad objektiivsed tegurid, mis võisid tõendada, et hageja sai avaldada otsustavat mõju menetlusse astujate tegevusele turul ja et kogu rikkumise vältel ta seda mõju ka tegelikult avaldas.

4) Hageja rolli olulisus Prysmiani loodud komiteedes

- 120 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 764 märkis komisjon, et PIA juhatajatel oli oluline roll ka Prysmiani muudes 15. detsembril 2005 loodud komiteedes, nimelt töötasukomitees ja sisekontrollikomitees. Ta märgib, et esimene neist tegeles eelkõige töötasu küsimustega ja kuni 28. veebruarini 2007 kuulusid selle kolmeliikmelisse koosseisu kaks PIA juhatajat; teine komitee tegeles küsimustega seoses vastavusega kehtivatele normidele, muu hulgas raamatupidamisdokumentide nendele normidele vastavusega, ja selle kaheliikmelisse koosseisu kuulus üks PIA juhataja.
- 121 Hageja kinnitab PIA juhatajate osalemist nendes komiteedes, kuid väidab, et need asjaolud ei tõenda, et ta mõjutas Prysmiani otsustavalt. Lisaks toonitab ta, et alates 28. veebruarist 2007 osales nendes komiteedes, eriti töötasukomitees ainult üks PIA juhataja.
- 122 Töötasukomitee puhul tuleb asuda seisukohale, et erinevalt sellest, mida väidab hageja, võib see, et PIA juhatajad olid enne IPO-d selles komitees enamuses, tõesti tõendada, et emaettevõtja avaldas tütarettevõtjale otsustavat mõju, sest see komitee võis kindlaks määrata tütarettevõtja juhtkonna palga. Kuid komisjon ei saa seda tegurit kasutada kaudse tõendina otsustava mõju avaldamise kohta pärast IPO-d, sest siis kuulus sellesse kolmeliikmelisse komiteesse ainult üks PIA juhataja.
- 123 Samuti ei ole põhjendanud komisjoni argumentatsioon sisekontrollikomitee kohta. Nimelt kuna see komisjon täitis antud asjas vaid niisuguseid ülesandeid, nagu raamatupidamisdokumentide kontrollimine ja ülevaatamine ning abi eelarvete väljatöötamisel, ei saa järeldada, et see komitee võimaldas hagejal kontrollida tütarettevõtja kaubanduspoliitikat. Lisaks tuleb märkida, et nagu nähtub

ka vaidlustatud otsuse põhjendusest 764, ei kuulunud sellesse komiteesse alates 28. veebruarist 2007 ühtegi PIA juhatajat, mistõttu ei saa see asjaolu igal juhul põhjendada otsustavat mõjutamist pärast IPO-d.

- 124 Sellest tuleneb, et komisjon ei saanud PIA juhatajate kuulumist töötasukomiteesse ja sisekontrollikomiteesse arvesse võtta objektiivse tegurina, mis võib näidata menetlusse astujate otsustavat mõjutamist hageja poolt ja selle mõju tegelikku avaldamist kogu rikkumise vältel.

5) Regulaarsete ülevaadete ja igakuiste aruannete esitamine

- 125 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 765 viitab komisjon asjaolule, et PIA juhatajatele esitati kogu rikkumise vältel regulaarseid ülevaateid ja igakuiseid aruandeid.
- 126 Hageja hinnangul ei ole need aruanded asjasse puutuvad selle hindamisel, kas ta avaldas menetlusse astujatele otsustavat mõju, kuna neid ei koostatud mitte talle, vaid ettevõtja tulemustest teadaandmiseks laiemale üldsusele. Veel märgib ta, et nende aruannete eesmärk oli võimaldada PIA tegevdirektoritel olla informeeritud Prysmianisse tehtud investeringu tulemustest ja see ei nõudnud mingit nendepoolset panust.
- 127 Tuleb meenutada, nagu teeb ka komisjon, et Üldkohtu praktikas on juba otsustatud, et aruannete kaudu võib tütaretevõtja nõukogu, mis koosneb enamuses emaettevõtja esindajatest, end tütaretevõtja äritegevuse arenguga regulaarselt kursis hoida (vt selle kohta 13. detsembri 2013. aasta kohtuotsus HSE vs. komisjon, T-399/09, ei avaldata, EU:T:2013:647, punkt 93). Seetõttu tuleb tagasi lükata hageja argumendid, milles väidetakse vastupidist.
- 128 Lisaks tuleb märkida, et igakuiste aruannetega informeeriti PIA juhatajaid regulaarselt Prysmiani äritegevuse arengust. Nagu nähtub vaidlustatud otsuse 1157. joonealuses märkuses toodud näidetest, esitati neile selle äriühingu elektriikaablite valdkonna kaubandustegevuse kohta teavet, mis puudutas niisuguseid teemasid, nagu rahastamine, energia, side, tehingud, tööjõud, logistika, ostutegevuse ja toodete areng ning kvaliteet.
- 129 Seega võttes arvesse ka hageja õigust nimetada Prysmiani juhatuse eri koosseisude liikmeid ja PIA juhatajatele antud volitusi, nagu neid kirjeldatakse eespool punktides 110–119 esitatud kaalutlustes, on regulaarsete ülevaadete ja igakuiste aruannete esitamine täiendav tegur, mis näitab, et hagejat teavitati regulaarselt tema tütaretevõtja kaubandusstrateegiast, mis võib toetada teesi, et nad moodustasid ühe majandusüksuse.

6) Meetmed, mis pidid tagama otsustava kontrolli jätkumise pärast IPO-d

- 130 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 766–770 kinnitas komisjon, et hageja võttis meetmeid, mis pidid tagama tema võime Prysmianit otsustavalt kontrollida ka pärast aktsiate esmast avalikku pakkumist. Komisjoni hinnangul olid nendeks järgmised neli meetet:
- kõigepealt nimetas hageja 28. veebruaril 2007 kaudse ainuaktsionärina juhatuse, mis juhtis Prysmiani kuni 9. aprillini 2009. Nii vältis ta seda, et kohe pärast aktsiate esmast avalikku pakkumist 2007. aasta mais valitaks uus juhatuse;
 - veel muutis hageja Prysmiani 16. jaanuari 2007. aasta aktsionäride üldkoosolekul äriühingu põhikirja, lisades sellesse muu hulgas ajutise nimekirja süsteemi juhatuse uute liikmete nimetamiseks ja ametisse määramiseks (komisjon selgitab, et selle süsteemiga tagas hageja, et ka väiksema osalusega saab ta tulevikus nimetada vähemalt viis juhatajat kuuest ja säilitada nii kontrolli Prysmiani üle);

- samuti müüdi 12. novembril 2007 9,9% Prysmiani aktsiatest Taihan Electric Wire'ile ja 6. novembri 2007. aasta kirjaga võttis Taihan Electric Wire endale kohustuse mitte omada üle 10% investeringut Prysmiani kogu kapitalis, mitte kasutada Prysmiani aktsionäride üldkoosolekul hääleõigusi, sealhulgas kontserni Taihan muude äriühingute kaudu, enama kui 10% hääleõigusega aktsiate suhtes ja mitte pakkuda välja Prysmiani juhatuse liikme või põhikirjajärgse audiitori kandidaate (komisjoni hinnangul tagasid need kohustused, eriti viimane, hagejale selle, et Prysmiani teine aktsionär ei esita Prysmiani juhatuse liikmete ajutist nimekirja ega nimeta sellesse juhatusse oma esindajaid);
 - lõpuks esineb ka otseseid viiteid hageja enamusosalusele pärast aktsiate esmast avalikku pakkumist muu hulgas juhatuse 19. detsembri 2007. aasta koosoleku protokollis.
- 131 Hageja on seisukohal, et hoolimata vaidlustatud otsuses esitatud seisukohtadest, ei ole komisjon suutnud tõendada, et pärast IPO-d moodustas ta menetlusse astujatega ühe majandusüksuse kohtupraktika tähenduses. Kõigepealt märgib ta, et komisjon on rikkunud õigusnormi, sest ta kohaldas emaettevõtja vastutust pretsedenditu kapitaliosaluse alusel. Seejärel kinnitab ta, et Prysmiani juhatuse nimetamine 2007. aasta veebruaris ei taganud talle kontrolli selle äriühingu üle. Veel märgib ta, et ajutise nimekirja süsteem otsustati kehtestada seoses aktsiate esmase avaliku pakkumisega. Samuti väidab ta, et Taihan Electric Wire investeringut ei saa tähelepanuta jätta.
- 132 Esiteks tuleb tagasi lükata hageja argument, et komisjon tuvastas väärtalt tema solidaarvastutuse tema tütarettevõtjatele määratud trahvi tasumise eest kapitaliosaluse alusel, mis on tema sõnul pretsedenditu. Nimelt piisab, kui meenutada, et vastavalt kohtupraktikale võib ka vähemusosalus emaettevõtjal võimaldada avaldada tegelikult otsustavat mõju tütarettevõtja tegevusele turul, kui sellest osalusest tulenevad õigused, mis on ulatuslikumad õigustest, mis antakse vähemusaktsionäridele tavaliselt oma finantshuvide kaitsmiseks, ning mis õiguslike või majanduslike asjasse puutuvate kaudsete tõendite kogumi meetodi abil analüüsides näitavad, et tütarettevõtja tegevust turul otsustavalt mõjutatakse (12. juuli 2011. aasta kohtuotsus *Fuji Electric vs. komisjon*, T-132/07, EU:T:2011:344, punkt 183, ja 9. septembri 2015. aasta kohtuotsus *Toshiba vs. komisjon*, T-104/13, EU:T:2015:610, punkt 97).
- 133 Teiseks, mis puudutab hageja argumenti, et 28. veebruaril 2007 juhatuse nimetamine ei taganud talle kontrolli, siis tuleb meenutada, et nagu on märgitud eespool punktis 93, määrati sel kuupäeval, see tähendab enne IPO-d nimetatud juhatuse ametisse kuni 31. detsembrini 2009 ja et see jäi muutumatul kujul samaks ka pärast IPO-d ja isegi pärast rikkumise lõppemist. Kuigi hagejal ei olnud siis enam absoluutset kontrolli Prysmiani aktsiate antavate hääleõiguste üle, on juhatuse sama koosseis kaudne tõend selle kohta, et hageja säilitas kontrolli selle juhatuse üle pärast aktsiate esmast avalikku pakkumist.
- 134 Kolmandaks tuleb märkida seoses hageja argumendiga, mis puudutab ajutise nimekirja süsteemi ja mille kohaselt tuli see süsteem kehtestada börsil noteeritud äriühingute eetikakoodeksi nõuete tõttu, et hageja ei vaidle vastu komisjoni järeldusele, et see süsteem võimaldas tal tagada, et ka väiksema osalusega saab ta Prysmiani juhatusse nimetada vähemalt viis juhatuse liiget kuuest. Ent kuna tähtsust ei oma see, kas see süsteem kehtestati hageja algatusel või tingis selle kehtivatest normidest tulenev nõue, tuleb nõustuda komisjoni järeldusega, et see süsteem võimaldas hagejal säilitada kontrolli Prysmiani juhatuse üle pärast aktsiate esmast avalikku pakkumist. Samuti, isegi kui hageja seda süsteemi rikkumise ajal ei kasutanud, tuleb mainida, et selleks puudus vajadus, sest nagu juba märgitud, jäi 28. veebruaril 2007 hageja poolt nimetatud juhatuse muutumatuna ametisse kuni rikkumise lõpuni.
- 135 Neljandaks, Taihan Electric Wire 12. novembri 2007. aasta investeringu kohta, millega seoses hageja väidab, et ta ei takistanud sel äriühingul oma õigusi teostada, tuleb siiski märkida, et hagi lisaks oleva 6. novembri 2007. aasta kirja punktist nr 2 tuleneva kohustuse mitte pakkuda välja kandidaate juhatuse liikme kohale eesmärk oli tagada, et see äriühing ei saaks sekkuda juhatuse valimisse. Lisaks,

vastupidi hageja kinnitatule ei sõltunud see kohustus sellest, kas nimetatud äriühing suurendab oma kapitaliosaluse Prysmianis üle 10%. Neil asjaoludel järeltas komisjon õigesti, et asjasse puutuva kohustuse tõttu säilitas hageja kontrolli Prysmiani juhatuse üle, sest nimetatud äriühingu suuruselt teine aktsionär loobus juhatuse koosseisu mõjutamisest.

- 136 Viiendaks, mis puudutab selgeid viiteid hageja kontrollile, mis nähtuvad komisjoni sõnul juhatuse 19. detsembri 2007. aasta koosoleku protokollist, siis piisab, kui märkida, et tõesti, selles dokumendis on kajastatud see, kuidas üks PIA juhataja avaldas Taihan Electric Wire'le osaluse võõrandamisele hinnangu andmisel, et see ei ole „[konfidentsiaalne]“. Kuigi hageja seab kahtluse alla selle dokumendi tõendusliku väärtuse, tuleb ka täheldada, et tegemist on ametliku protokolliga, mille eesmärk on kajastada arvamusi, mida koosolekul osalenud isikud soovisid arvesse võtta, ja et hageja ei ole esitanud mingeid tõendeid, mis võiksid tõendada vastupidist.
- 137 Sellest tuleneb, et komisjon tugines õigesti neljale meetmele, mis näitasid, et hageja säilitas kontrolli Prysmiani üle ka pärast IPO-d, see tähendab pärast seda, kui enamus selle äriühingu aktsiatega esindatud hääli talle enam ei kuulunud.

7) Tõendid tööstussektoris omaniku tüüpilise käitumise kohta

- 138 Vaidlustatud otsuse punktis 771 kinnitab komisjon, et tõenditest nähtub, et isegi 2007. aasta lõpus, ajal, mil hagejale kuulus kaudselt 31,69% Prysmiani aktsiatest, soosis ta Prysmiani ja hageja teiste tütarettevõtjate omavahelisi müüke, nagu teevad omanikud tööstussektoris. Nimetatud otsuse 1165. joonealuses märkuses viitab ta O. ja B. vahelistele 20. detsembri 2007. aasta e-kirjadele, O. 2. jaanuari 2008. aasta e-kirjale ja S-i 30. jaanuari 2008. aasta e-kirjale.
- 139 Hageja vaidleb komisjoni järeldusele vastu väitega, et asjasse puutuvates e-kirjades juhtis O. PIA tegevdirektorina lihtsalt Prysmiani tähelepanu ärivõimalustele ja edastas ühe Norra äriühingu kontaktisiku nime. Tema arvates järeltas komisjon vääralt, et need e-kirjad puudutasid kontserniseseid omavahelisi müüke, ja komisjon ei ole suutnud tõendada, et sellest kirjavahetusest tulenevalt hiljem ka suheldi või et see kirjavahetus näitab surve avaldamist Prysmianile, et ta neid võimalusi kasutaks.
- 140 Mis puudutab asjasse puutuvate e-kirjade sisu, siis nähtub kostja vastuse lisadest, et nendes e-kirjades pöördus O. Prysmiani poole selleks, et teha viimasele teatavaks, et hageja on ostnud äriühingu, mis pakub Norras televisiooniteenuseid, ja et pakkuda end välja kontakti loomisel selle äriühinguga elektrikaablite müümiseks. O. tegi ka ettepaneku tegutseda sama moodi ühe hageja Ühendriikide äriühingu suhtes.
- 141 Kuid erinevalt sellest, mida väidab hageja, tuleneb asjasse puutuvatest e-kirjadest, et turul tegutsevad ettevõtjad pidasid elektrikaablite võimaliku müügi asjus kohaseks võtta ühendust pigem tema kui otse Prysmiani kontserniga, mis näitab, et selle kontserni puhul oli suhtluspartneriks hageja. Kuigi nagu väidab hageja, et ei näita need e-kirjad hageja antavaid juhtnööre luua kontakte ega süstemaatilist praktikat, ei lisanud komisjon neid õigustamatult oma analüüsi tegurina, mis võib näidata hageja osalemist Prysmiani kaubandustegevuses.
- 142 Neil asjaoludel võis komisjon õigesti tugineda asjasse puutuvatele e-kirjadele, eelkõige O. ja B. vahelisele 20. detsembri 2007. aasta kirjavahetusele kui tegurile, mis näitab, et hageja avaldas Prysmianile otsustavat mõju.

8) *Hinnang kõigile tõenditele, millele vaidlustatud otsuses tugineti*

143 Punktidest 89–142 eespool tuleneb, et komisjon, kes järeldas, et hageja avaldas menetlusse astujatele otsustavat mõju, võis seda teha põhjustel, mis oli esiteks hageja õigus nimetada liikmeid Prysmiani juhatuse eri koosseisudesse, teiseks tema õigus kutsuda kokku aktsionäride üldkoosolek ja teha ettepaneku juhatuse liikmete või kogu juhatuse tagasikutsumiseks, kolmandaks PIA juhatajate volitused juhatuse eri koosseisudes ja nende osalemine strateegiakomitees, neljandaks regulaarsete ülevaadete ja igakuiste aruannete esitamine, viiendaks komisjoni loetletud meetmed, mis pidid tagama hageja otsustava kontrolli jätkumise pärast aktsiate esmast avalikku pakkumist, ning kuuendaks tõendid selle kohta, et hageja käitus tüüpilise omanikuna tööstussektoris. Neil asjaoludel tuleb põhjaliku kontrolli tulemusena asuda seisukohale, et komisjon võis õigusnormi rikkumata järeldada, et hageja avaldas otsustavat mõju mitte ainult enne IPO-d, vaid kogu perioodil 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009.

144 Seega tuleb esimese väite teine osa tagasi lükata.

c) Väite kolmas osa, mis puudutab komisjoni järeldust, et sisuliselt ei olnud hageja ainult finantsinvestor

145 Hageja on seisukohal, et komisjon on teinud ilmse hindamisvea, järeldades, et fondide GSCP V investeeering Prysmiani kontserni ei olnud lihtsalt finantsinvestori investeeering. Ta väidab, et need fondid omandasid Prysmiani elukutselise aktsionäri, mitte juhi või strateegina. Seetõttu ei saa talle emaettevõtjana omistada mingit vastutust.

146 Täpsemalt toob hageja esile selle, et fondidel GSCP V puudusid pädevus ja vahendid kontserni Prysmian turul tegutsemise suuna kindlaksmääramiseks, et investeerimisportfelli äriühingute juhtimiseks puudus nende fondide asutajal PIA-l volitus, et Prysmiani juba ametis olev juhtkond, kelle nimetas ametisse selle äriühingu varasem aktsionär, jätkas äriühingu äritegevuse juhtimist, et PIA juhatajad olid elukutselised investorid, kelle roll oli lihtsalt järelevalve teostamine tehtud investeeeringu üle, et ta ei olnud motiveeritud Prysmiani kontrollima, mis nähtub investeeeringu lõpetamisest vähe aega pärast investeeeringu tegemist, ja et kontserni Prysmian ei käsitletud väljapoolt selle kontserni osana, mille emaettevõtja hageja on, ja viimati nimetatud kontserni ei kuulunud kontserni Prysmian ka raamatupidamislikult.

147 Veel märgib hageja, et erinevalt komisjoni poolt vaidlustatud otsuses märgitust ei ole meetmed, mida ta Prysmiani kontserni suhtes võttis, samad, mida võtab tööstuskontserni valdusühing.

148 Lõpuks heidab hageja komisjonile ette järeldust, et majanduslik eelis, mille ta oma investeeeringust sai, tõendab, et ta ei olnud finantsinvestor.

149 Komisjon ja menetlusse astujad nende argumentidega ei nõustu.

150 Esimese väite kolmandas osas vaidleb hageja muu hulgas vastu komisjoni poolt vaidlustatud otsuse põhjendustes 773–781 esitatud kaalutlustele, milles viimane vastab hageja poolt haldusmenetluses esitatud argumentidele, millega ta soovis näidata, et tema tegevus seoses kontserniga Prysmian oli käsitatav puhtalt finantsinvestori tegevusena.

151 Kohtupraktikast tuleneb, et tütarettvõtja rikkumist ei saa emaettevõtjale süüks panna, kui tegemist on puhtalt finantsinvestoriga, see tähendab kui investorile kuulub osalus äriühingus finantstulu saamiseks, ent ta ei osale mingil viisil äriühingu juhtimises või kontrollimisel (vt selle kohta 12. detsembri 2012. aasta kohtuotsus 1. garantovana vs. komisjon, T-392/09, ei avaldata, EU:T:2012:674, punktid 50–52). Kuid „puhtalt finantsinvestoriks“ olemine ei ole õiguslik kriteerium, vaid vastupidi, näide

olukorrast, kus emaettevõtja võib tagasi lükata otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse (vt selle kohta kohtujurist Kokott'i ettepanek kohtuasjas Akzo Nobel jt vs. komisjon, C-97/08 P, EU:C:2009:262, punkt 75).

- 152 Mis kõigepealt puudutab hageja argumente, et esiteks puudusid fondidel GSCP V pädevus ja vahendid Prysmiani turul tegutsemise suuna kindlaksmääramiseks ja teiseks puudus PIA-l tütarettevõtjate juhtimiseks volitus, siis tuleb märkida, et need argumendid ei ole otsustava mõju tegeliku avaldamise kindlakstegemisel asjasse puutuvad. Lisaks on need vastuolus objektiivsete tegurite ja kaudsete tõenditega, mille põhjendatus tuvastati eespool punktis 143. Samuti olgu lisatud, nagu teeb ka komisjon, et vaidlustatud otsuses ei tuvastata mitte hageja osalemist Prysmiani äritegevuse juhtimises, vaid otsustava mõju avaldamist selle äriühingu kaubanduslike otsuste tegemisel. Selle kohta tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei tohi hinnangus otsustava mõju avaldamise kohta piirduda ainult aspektidega, mis puudutavad tütarettevõtja kaubanduspoliitikat turul selle kitsas tähenduses (vt selle kohta 15. juuli 2015. aasta kohtuotsus HIT Groep vs. komisjon, T-436/10, EU:T:2015:514, punkt 127 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 153 Seejärel, mis puudutab hageja argumenti, et PIA juhatajatel, kes kuulusid Prysmiani juhatuse eri koosseisudesse, ei olnud selle äriühingu tegevuse juhtimiseks kutseoskusi ega kogemusi, siis tuleb jällegi täheldada, et see asjaolu ei ole asjasse puutuv selle tuvastamisel, kas emaettevõtja avaldas oma tütarettevõtjale otsustavat mõju. Igal juhul ei saa see seada kahtluse alla asjaolu, et need juhatajad osalesid nimetatud äriühingu kaubanduspoliitika kujundamises, kuna nad kuulusid selle äriühingu juhatusse ja strateegiakomiteesse ning neile olid antud volitused selle juhtimiseks, nagu on mainitud eespool punktides 105 ja 119.
- 154 Lisaks on hageja argument, et tal puudus huvi Prysmiani kontrollida, vastuolus asjaoluga, et rikkumise vältel nimetas ta kõik äriühingu juhatuse liikmed ja asjaolu, et ta osales selle äriühingu strateegiakomitees pärast aktsiate esmast avalikku pakkumist. Sellele argumendile räägib ilmselgelt vastu ka PIA juhataja avaldus, mida analüüsiti eespool punktis 136.
- 155 Lõpuks, mis puudutab hageja argumenti, et sisuliselt ei käsitletud kontserni Prysmian väljapoolt selle kontserni osana, mille emaettevõtja hageja on, ja viimati nimetatud kontserni ei kuulunud kontserni Prysmian ka raamatupidamislikult, siis tuleb see argument tagasi lükata, sest ka see ei saa ümber lükata tegureid ja kaudseid tõendeid, millele komisjon otsustava mõjutamise tuvastamiseks tugines.
- 156 Eeltoodust tuleneb, et erinevalt hageja väidetust ei ole ta suutnud tõendada, et tema osalus kontsernis Prysmian oli lihtsalt finantsinvesteering ning et ta ei osalenud mingil viisil selle äriühingu juhtimises ja kontrollimisel.
- 157 Esimese väite kolmas osa ja seega esimene väide tervikuna tuleb tagasi lükata.

2. Teine väide, mis käsitleb määruse nr 1/2003 artikli 2 rikkumist, ebapiisavate tõendite esitamist ja ELTL artiklis 296 ette nähtud põhjendamiskohustuse rikkumist

- 158 Hageja väidab, et komisjon rikkus määruse nr 1/2003 artiklit 2 ja ELTL artiklis 296 ette nähtud põhjendamiskohustust, sest tuvastades tema solidaarvastutuse tema tütarettevõtjatele määratud trahvi maksmise eest, ei võtnud ta nõuetekohaselt arvesse olemasolevaid suhteid hageja ja menetlusse astujate vahel.
- 159 Hageja jagab teise väite kahte ossa. Väite esimeses osas on ta seisukohal, et tõendid, millele komisjon tugineb, et tuvastada tema solidaarvastutus tema tütarettevõtjatele määratud trahvi maksmise eest, on õigusvastased, piirdudes põhjendamata avaldustega, mille esitasid haldusmenetluses menetlusse astujad. Väite teises osas leiab ta, et komisjon ei ole oma otsust piisavalt tõendanud.

a) Väite esimene osa, mis käsitleb määruse nr 1/2003 artikli 2 rikkumist ja ebapiisavate tõendite esitamist

- 160 Hageja heidab komisjonile ette, et ta põhjendas järeldust, et hageja vastutab solidaarselt tema tütarettvõtjatele määratud trahvi maksmise eest, ainult menetlusse astujate avaldustega, kuigi need avaldused ei olnud tema hinnangul täpsed, üksteisega kooskõlas ja usaldusväärsed.
- 161 Täpsemalt väidab hageja, et menetlusse astujate avaldused ei tugine mingitele tõenditele ja et komisjon nõustus nendega ilma neid kriitiliselt hindamata. Ta väidab ka, et komisjon jättis tahtlikult arvestamata tema esitatud nende tõenditega, mis menetlusse astujate esitatud teabele vastu rääkisid. Lisaks on hageja seisukohal, et menetlusse astujate avaldused, millele komisjon tugines, on vastuolus avaldustega, mille need menetlusse astujad varem olid esitanud, samuti tõenditega, mis esitati komisjonile enne vastuväiteteatist. Komisjon rikkus nii oma kohustust analüüsida menetlusse astujate esitatud dokumente hoolikalt ja erapooletult.
- 162 Komisjon ja menetlusse astujad nende argumentidega ei nõustu.
- 163 Hageja on seisukohal, et vaidlustatud otsuses tehtud järeldused tema solidaarvastutuse kohta tema tütarettvõtjatele määratud trahvi tasumise eest ei põhine piisavatel ja usaldusväärsetele tõenditel. Sisuliselt kordab ta siinkohal enamikku esimese väite raames esitatud argumentidest ja need tuleb tagasi lükata samasugustel põhjustel nagu esimese väite raames esitatud põhjused.
- 164 Esiteks kinnitab hageja, et komisjon kordas sõna-sõnalt ja kriitilise hinnanguta menetlusse astujate avaldusi tema õiguse kohta nimetada Prysmiani juhatuse liikmed, PIA juhatajate osalemise kohta strateegiakomitees, tema tööstussektoris omanikule omase käitumise kohta ja PIA juhatajatele antud volituste kohta.
- 165 Kuid mis puudutab kõigepealt juhatuse liikmete nimetamise õigust, siis tuleb märkida, et komisjoni järeldused ei põhine mitte ainult Prysmiani avaldustel, vaid ka hageja esitatud tabel ja äriühingu põhikirjal, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 762 ja selle otsuse 1138.–1141. joonealusest märkusest. Kuigi hageja täheldab jälle, et juhatuse esimest koosseisu ei moodustanud mitte tema, vaid Prysmiani juhatuse esimees B., tuleb asuda seisukohale, et nagu on märgitud eespool punktis 100, ei toeta seda seisukohta ükski hageja esitatud tõend.
- 166 Edasi, mis puudutab hageja osalemist strateegiakomitees, siis nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 763 ja 1148.–1153. joonealusest märkusest, et komisjon tegi need järeldused PIA juhatajate ja Prysmiani juhatuse esimehe e-kirjavahetuse, nimetatud komitee koosolekute päevakordade ja juhatuse koosolekute protokollide alusel. Tehes seega järeldusi nimetatud komitee kohta, ei võtnud komisjon arvesse mitte ainult menetlusse astujate avaldusi, nagu väidab hageja. Samuti, nagu on märgitud eespool punktis 115, näitab selle komitee 16. juuli 2008. aasta päevakord, et see komitee vaatas läbi kaubandusstrateegia küsimusi, sealhulgas investeringuid Brasiiliasse, Hiinasse, Tuneesiasse, Itaaliasse ja Venemaale, mis on vastuolu hageja seisukohaga, et nimetatud komiteel puudus igasugune roll Prysmiani strateegiliste otsuste tegemise protsessis.
- 167 Lisaks põhineb järeldus, et hageja soosis kontsernisisesid omavahelisi müüke, O. ja B. vahelistele 20. detsembri 2007. aasta e-kirjadele, O. 2. jaanuari 2008. aasta e-kirjale ja S-i 30. jaanuari 2008. aasta e-kirjale, nagu on selgitatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 771. Seega tuleb tagasi lükata argument, et see järeldus põhines ainult menetlusse astujate avaldustel.
- 168 Lõpuks, mis puudutab PIA juhatajatele antud volitusi, siis nähtub punktidest 112–114 eespool, et tõend, millele komisjon vaidlustatud otsuses ja eelkõige selle otsuse 1142.–1145. joonealuses märkuses tugines, on Prysmiani juhatuse 15. detsembri 2005. aasta koosoleku protokoll. Seega erinevalt hageja väidetust ei tuginenud komisjon oma järeldusi tehes ainult menetlusse astujate avaldustele. Samuti kinnitavad komisjoni seisukohti hagi lisad, millest nähtub, et nendele tegevdirektoritele antud volituste

alusel tegelesid PIA juhatajad Prysmiani igapäevase majandustegevusega. Täpsemalt avaldasid nad muu hulgas arvamust Kataris filiaali avamise loa saamise kohta, tütarettevõtjate juhtorganitesse nimetatavate isikute kohta ja tööhõivealaste küsimuste kohta.

- 169 Eeltoodust tuleneb, et erinevalt sellest, mida väidab hageja, ei ole komisjoni järeldused põhjendatud ainult menetlusse astujate avaldustega.
- 170 Teiseks, kuivõrd hageja väidab, et menetlusse astujate avaldused on vastuolulised ja et komisjon jättis arvestamata tema poolt haldusmenetluses esitatud tõenditega, siis piisab, kui märkida, et ta ei näita täpselt ära, millised on need avaldused või tõendid, mistõttu tuleb hageja asjakohased argumendid tagasi lükata.
- 171 Teise väite esimene osa tuleb seega tagasi lükata.

b) Väite teine osa, mille kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust

- 172 Hageja hinnangul rikkus komisjon ELTL artiklist 296 tulenevat põhjendamiskohustust. Täpsemalt heidab ta komisjonile ette, et viimane jättis tähelepanuta üksikasjaliku teabe, mille hageja esitas haldusmenetluses, ega põhjendanud piisavalt oma järeldusi muu hulgas seoses otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse kohaldamisega IPO-le eelnenud perioodi suhtes, seoses kontsernile Prysmian kogu rikkumise vältel otsustava mõju tegeliku avaldamise tuvastamisega ja seoses argumendiga, et tema roll Prysmianis oli puhtalt finantsinvestori roll.
- 173 Komisjon ja menetlusse astujad vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 174 ELTL artikli 296 kohaselt peavad kõik aktid, sealhulgas otsused, olema põhjendatud.
- 175 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab ELTL artikliga 296 nõutav põhjendus vastama asjasse puutuva akti laadile ning sellest peab selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema akti andnud institutsiooni arutluskäik, nii et huvitatud isikutel oleks võimalik teada saada võetud meetme põhjused ja pädeval kohtul teostada kontrolli (vt 29. septembri 2011. aasta kohtuotsus Elf Aquitaine vs. komisjon, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 147 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 176 Nii tuleneb üksikotsuseid puudutavast väljakujunenud kohtupraktikast, et niisuguse otsuse põhjendamise kohustuse eesmärk on peale kohtuliku kontrolli võimaldamise anda huvitatud isikule küllaldast teavet selle kohta, kas otsuses on puudus, mille tõttu otsuse kehtivust vaidlustada. Olgu aga meenutatud, et ELTL artiklis 296 ette nähtud põhjendamiskohustus on oluline vorminõue, mida tuleb eristada küsimusest põhjenduste põhjendatuse kohta, mis kuulub vaidlustatud akti sisulise õiguspärasuse hindamise valdkonda (vt 29. septembri 2011. aasta kohtuotsus Elf Aquitaine vs. komisjon, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punktid 146 ja 148 ning seal viidatud kohtupraktika). Seega on akti põhjendatuse vaidlustamiseks esitatud etteheited ja argumendid edutud, kui need on esitatud põhjenduse puudumist või ebapiisavust käsitleva väite raames (vt selle kohta 22. märtsi 2001. aasta kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, C-17/99, EU:C:2001:178, punktid 35–38, ja 15. juuni 2005. aasta kohtuotsus Corsica Ferries France vs. komisjon, T-349/03, EU:T:2005:221, punktid 52 ja 59).
- 177 Käesolevas asjas on vastupidi hageja väidetule vaidlustatud otsuse põhjendus aga piisav, et hageja mõistaks põhjuseid, miks komisjon tuvastas tema solidaarvastutuse tema tütarettevõtjatele määratud trahvi tasumise eest tema otsese osalemise tõttu kartellis, ja et Üldkohus saaks teostada kontrolli.
- 178 Nimelt, mis puudutab kõigepealt otsust kohaldada otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldust IPO-le eelnenud perioodi suhtes, siis tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 748–754, et komisjon selgitas, et see, et hageja kontrollis kaudselt kõiki Prysmiani aktsiatega esindatud hääli, seadis ta selle äriühingu ainuaktsionäriiga analoogsesse olukorda. Lisaks selgitas komisjon eelkõige nimetatud otsuse

põhjendustes 751–753, et Apollo ja Prysmiani juhtkonna tehtud investeeringud olid puhtalt passiivsed ning nendega kaasnes loobumine Prysmiani aktsiatega antavatest hääleõigustest hageja kasuks. Nendel kaalutlustel järeldas komisjon, arvestades selle otsuse põhjendustes 697–702 viidatud kohtupraktikat, et ta võis õigustatult pidada hagejat tema tütarettvõtjatele määratud trahvi tasumise eest solidaarselt vastutavaks.

- 179 Edasi, mis puudutab järeldust, et hageja mõjutas otsustavalt menetlusse astujaid ajavahemikul 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009, siis selgitas komisjon oma järeldust hageja poolt selle mõju avaldamise kohta, tuginedes seejuures kooskõlas kohtupraktikaga objektiivsetele teguritele ning pidades silmas majanduslikke, organisatsioonilisi ja õiguslikke sidemeid hageja ja menetlusse astujate vahel. Neid tegureid kirjeldati igaüht eraldi ja üksikasjalikult vaidlustatud otsuse põhjendustes 758–771 ning neid kaaluti kõiki koos nimetatud otsuse põhjendustes 772–781. Lisaks vastas komisjon selle lõpliku kaalumise raames, eelkõige nimetatud otsuse põhjendustes 773–778 ka hageja peamistele argumentidele. Lõpuks tuleb märkida, et erinevalt sellest, mida väidab hageja, ei hõlmanud komisjoni selgitused mitte ainult IPO-le eelnevat aega, vaid ka selle toimumisele järgnevat aega, nagu tõendavad meetmed, mida analüüsi selle otsuse põhjendustes 766–770.
- 180 Viimaks, mis puudutab järeldust, et hageja ei tegutsenud kontserni Prysmian suhtes puhtalt finantsinvestorina, siis esitas komisjon hagejale selge vastuse eelkõige vaidlustatud otsuse põhjenduses 779, milles ta kinnitab, et hääleõiguste kasutamine seoses tütarettvõtja kaubandustegevust mõjutavate strateegiliste otsustega, nagu tippjuhtkonna nimetamine ja käitamis- ja juhtimiskavade heakskiitmine, tõendavad ilmselgelt otsustava mõju avaldamist, mitte puhtalt ajutise finantsinvesteeringu tegemist.
- 181 Sellest tuleneb, et komisjon täitis ELTL artiklist 296 tulenevat põhjendamiskohustust nii otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse kohaldamise osas kui ka hageja poolt kogu rikkumise vältel menetlusse astujate otsustava mõjutamise tuvastamise osas. Samuti selgitas ta, miks ei saanud hagejat pidada kontserni Prysmian suhtes puhtalt finantsinvestoriks.
- 182 Teise väite teine osa ning seega teine väide tervikuna tuleb tagasi lükata.

3. Kolmas väide, et rikutud on ELTL artiklit 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ning karistuste individuaalsuse ja süütuse presumptsiooni põhimõtet

- 183 Hageja väidab, et vaidlustatud otsus rikub tema põhiõigusi.
- 184 Täpsemalt märgib hageja esiteks, et komisjoni kohaldatud otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldus IPO-le eelnenud aja suhtes on vastuolus süütuse presumptsiooni põhimõttega ja Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikega 2 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 48 lõikega 1. Ta lisab, et komisjon ei võtnud üldse arvesse tõendeid, mille hageja esitas otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse ümberlükkamiseks.
- 185 Teiseks väidab hageja, et sellega, et ematettvõtjaks olemise tõttu tuvastati tema solidaarvastutus tema tütarettvõtjatele määratud trahvi tasumise eest, rikuti karistuste individuaalsuse põhimõtet, sest ei tema ega tema esindajad nendes tütarettvõtjates ei osalenud ELTL artikli 101 rikkumises.
- 186 Komisjon ja menetlusse astujad nende argumentidega ei nõustu.
- 187 Esimesena, mis puudutab isikliku vastutuse põhimõtet ja süütuse presumptsiooni põhimõtet, siis tuleb märkida, et liidu kohus on korduvalt otsustanud, et otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse kohaldamisega komisjon neid põhimõtteid ei riku.

- 188 Nimelt tuleb kõigepealt meenutada, et vastavalt kohtupraktikale ei kujuta asjaolu, et tütarettvõtjaid otsustavalt mõjutavale kontserni emaretvõtjale saab omistada solidaarvastutuse nende tütarettvõtjate konkurentsioiguse rikkumiste eest, endast mingil juhul isikliku vastutuse põhimõtte rikkumist, vaid just väljendab nimetatud põhimõtet. Nimelt moodustavad koos emaretvõtja ja tema otsustava mõju all olevad tütarettvõtjad liidu konkurentsioiguse tähenduses ühe ettevõtja, see tähendab ettevõtja, mille eest nad on vastutavad, ja juhul, kui see ettevõtja rikub tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu konkurentsieeskirju, tingib see kõikide kontserni struktuuri kuuluvate õigussubjektide isikliku ja solidaarse vastutuse (vt 27. septembri 2012. aasta kohtuotsus Nynäs Petroleum ja Nynas Belgium vs. komisjon, T-347/06, EU:T:2012:480, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka kohtujurist Kokott'i ettepanek kohtuasjas Akzo Nobel jt vs. komisjon, C-97/08 P, EU:C:2009:262, punkt 97).
- 189 Edasi, väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldus ei ole süütuse presumptsiooniga vastuolus esiteks seetõttu, et see ei tähenda nendest ühe või teise äriühingu süü eeldamist (vt 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Villeroy & Boch vs. komisjon, C-625/13 P, EU:C:2017:52, punkt 149 ja seal viidatud kohtupraktika) ja teiseks seetõttu, et otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldus on ümberlükatav (vt 19. juuni 2014. aasta kohtuotsus FLS Plast vs. komisjon, C-243/12 P, EU:C:2014:2006, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 190 Viimaks piisab, kui lisada, et erinevalt sellest, mida väidab hageja, ei tähenda iseenesest see, et otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse ümberlukkamiseks vajalikku vastupidist tõendit on keeruline esitada, et see eeldus on ümberlukkamatu, nagu nähtub Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast (vt selle kohta 16. juuni 2016. aasta kohtuotsus Evonik Degussa ja AlzChem vs. komisjon, C-155/14 P, EU:C:2016:446, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 191 Sellest tuleneb, et hageja argument, et otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldus ei ole kooskõlas isikliku vastutuse ja süütuse presumptsiooni põhimõttega, nagu need on ette nähtud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis ja hartas, tuleb tagasi lükata.
- 192 Teisena, arvestades eespool punktis 188 viidatud kohtupraktikat, on tulemusetu hageja argument, et tema ega tema esindajad vaidlusaluses kartellis ei osalenud.
- 193 Kolmandana, mis puudutab hageja argumenti, et komisjon ei ole esitanud piisavat põhjendust, kui ta leidis, et hageja ei ole otsustava mõju tegeliku avaldamise eeldust ümber lükanud, siis tuleb märkida, et seda argumenti on teise väite raames juba analüüsitud ja see argument tuleb samadel põhjustel tagasi lükata.
- 194 Sellest tuleneb, et erinevalt hageja väidetust ei riku see, et hageja emaretvõtja staatuse tõttu tuvastati tema solidaarvastutus tema tütarettvõtjatele määratud trahvi tasumise eest, isikliku vastutuse ja süütuse presumptsiooni põhimõtet nii, nagu hageja seda käesolevas väites kirjeldab.
- 195 Kolmas väide tuleb seega tagasi lükata.

4. Neljas väide, et rikutud on ELTL artiklit 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2, tehtud on ilmne hindamisviga ning rikutud õiguskindluse põhimõtet ja karistuste individuaalsuse põhimõtet

- 196 Sisuliselt on hageja seisukohal, et komisjon on teinud ilmse hindamisvea ja rikkunud õiguskindluse põhimõtet ja karistuste individuaalsuse põhimõtet seetõttu, et ta ei määranud kindlaks solidaarvõlgnike vastutuse osa nende omavahelises suhtes, piirdudes solidaarvastutuse tuvastamisega. Ta leiab, et neid osasid ei tule kindlaks määrata juhul, kui äriühingud kuuluvad vaidlustatud otsuse

vastuvõtmise ajal samasse kontserni. Kui aga majandusüksust, mille need äriühingud moodustasid, enam ei eksisteeri, nagu käesolevas asjas, on komisjon kohustatud nimetatud otsuses need osad kindlaks määrama.

- 197 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 198 Hageja väidab sisuliselt, et kuna vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal ei moodustanud ta enam menetluse astujatega sama majandusüksust, oli komisjon kohustatud määrama kindlaks nende omavahelises suhtes trahvi osa, mis kummalgi tasuda tuli.
- 199 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et kuna trahvi tasumise solidaarvastutuse mõiste liidu õiguses tuleneb otseselt ettevõtja mõistest, puudutab see üksnes ettevõtjat, mitte aga seda moodustavaid äriühinguid (vt 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Villeroy & Boch vs. komisjon, C-625/13 P, EU:C:2017:52, punkt 150 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 200 Kuigi määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikest 2 tuleneb, et komisjon võib omistada ühe trahvi eest solidaarvastutuse mitmele äriühingule, sest need kuulusid samasse ettevõtjasse, ei võimalda selle sätte sõnastus ega solidaarvastutuse mehhanismi eesmärk järeldada, et see karistamispädevus ulatuks kaugemale solidaarvastutuse välimise suhte kindlaksmääramisest, see tähendab pädevuseni määrata kindlaks solidaarvõlgnike osad nende omavahelises suhtes (vt 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Villeroy & Boch vs. komisjon, C-625/13 P, EU:C:2017:52, punkt 151 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 201 Solidaarvastutuse mehhanismi eesmärk seisneb vastupidi selles, et tegemist on täiendava õigusliku instrumendiga, mis on komisjonil selleks, et muuta tõhusamaks tema tegevus konkurentsioiguse rikkumiste eest määratud trahvide sissenõudmisel, kuna see mehhanism vähendab komisjoni – kui nendest trahvidest tekkinud võla võlausaldaja – jaoks maksejõuetusriski, ja see on osa hoiatavast eesmärgist, mida konkurentsioiguses üldjuhul taotletakse (vt 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Villeroy & Boch vs. komisjon, C-625/13 P, EU:C:2017:52, punkt 152 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 202 Solidaarvõlgnike omavahelises suhtes vastutuse osade kindlaksmääramine neid kahte eesmärki aga ei täida. Nimelt on tegemist vaidlusega, mis tekib hiljem ja mis ei oma komisjoni jaoks üldjuhul enam tähtsust, kuna üks või mitu solidaarvõlgnikku on kogu trahvi talle juba tasunud (vt 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Villeroy & Boch vs. komisjon, C-625/13 P, EU:C:2017:52, punkt 153 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 203 Käesolevas asjas piisab, kui eespool punktides 199–202 viidatud kohtupraktikat arvestades märkida, et komisjon ei olnud kohustatud hageja ja menetluse astujate omavahelises suhtes nende vastutuse osasid kindlaks määrama. Nimelt, nagu nähtub esimese väite analüüsist, järeldas komisjon õigesti, et kogu rikkumise vältel moodustasid hageja ja menetluse astujad ühe majandusüksuse konkurentsioiguse tähenduses, mistõttu ta võis piirduda sellega, et ta määras kindlaks trahvisumma, mida need äriühingud olid kohustatud solidaarselt tasuma.
- 204 Samuti ei saa eespool punktis 203 tehtud järeldust kahtluse alla seada hageja argument, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal ei moodustanud menetluse astujad enam temaga sama üksust.
- 205 Esiteks tuleb rõhutada, et selle argumendiga nõustumine oleks vastuolus solidaarvastutuse põhimõtte endaga. Selle kohta olgu märgitud, et solidaarvastutuse mehhanism tähendab juba oma määratluselt seda, et komisjon võib nõude esitada ema- või tütarettevõtjale, ilma et ta määraks kindlaks vastutuse osasid, nagu hageja õigeks peab. Nimelt nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, puudub „prioriteet“, mida komisjon peaks järgima trahvi määramisel ühele või teisele nendest äriühingutest (vt 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus Dow Chemical jt vs. komisjon, C-499/11 P, EU:C:2013:482, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 206 Teiseks tuleb asuda seisukohale, et selle argumendiga nõustumine võib kahjustada solidaarvastutuse mehhanismi eesmärki, mis eespool punktis 201 viidatud kohtupraktika kohaselt on see, et tegemist on täiendava õigusliku instrumendiga, mis on komisjonil selleks, et muuta tõhusamaks nii tema tegevus määratud trahvide sissenõudmisel kui ka hoiatav eesmärk, mida konkurentsioiguses üldjuhul taotletakse.
- 207 Arvestades eeltoodud kaalutlusi, tuleb põhjaliku kontrolli tulemusel asuda seisukohale, et komisjon ei ole rikkunud õigusnormi põhimõtet ega ka õiguskindluse ja karistuste individuaalsuse põhimõtet sellega, et ta ei määranud kindlaks hageja ja menetlusse astujate vastutuse osa nende omavahelises suhtes.
- 208 Seega tuleb neljas väide tagasi lükata.

5. Viies väide, mille kohaselt on rikutud kaitseõigusi

- 209 Hageja on seisukohal, et komisjon rikkus haldusmenetluses tema kaitseõigusi. Ta jagab viienda väite kolme ossa, millest esimese kohaselt ei võimaldanud komisjon tal tutvuda dokumentidega, mis olid tema kaitses väga olulised, teiseks viivitas komisjon õigusvastaselt muude väga oluliste dokumentidega tutvumise võimaldamisega ja kolmandaks kahjustas menetluse liiga pikk kestus tema võimet end kaitsta.

a) Väite esimene osa, mille kohaselt ei võimaldanud komisjon hagejal tutvuda dokumentidega, mis olid tema kaitses väga olulised

- 210 Hageja on seisukohal, et vaidlustatud otsuse tugines komisjon, tuvastades tema vastutuse kartellis osalemise eest, mitmele süüstavale tõendile, mida talle ei olnud edastatud. Täpsemalt viitab ta dokumendile, mis tõendab PIA juhatajatele antud volituste ulatust, ja dokumentidele, mis tõendavad töötasukomitee ja sisekontrollikomitee rolli.
- 211 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 212 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on kaitseõiguste järgimine liidu õiguses põhiõigus, mis on ette nähtud harta artikli 41 lõike 2 punktis a ja mis nõuab kaitseõiguste tagamist kõikides menetlustes (vt 17. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Pilkington Group jt vs. komisjon, T-72/09, ei avaldata, EU:T:2014:1094, punkt 232 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 213 Kaitseõiguste järgimine nõuab, et puudutatud isikul võimaldataks haldusmenetluses esitada tõhusalt oma seisukoht komisjoni esitatud faktide ning asjaolude tõepärasuse ja asjakohasuse kohta ning dokumentide kohta, millele komisjon tugineb oma seisukoha toetuseks, et toime on pandud aluslepingu rikkumine (7. jaanuari 2004. aasta kohtuotsus Aalborg Portland jt vs. komisjon, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 66).
- 214 Määruse nr 1/2003 artikli 27 lõikes 1 on selle kohta sätestatud esiteks, et komisjon annab ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele, kelle suhtes ta on algatanud menetluse, võimaluse olla ära kuulatud küsimustes, mis on kutsunud esile komisjoni vastuväiteid, ning teiseks, et komisjoni otsused võivad põhineda üksnes sellistel vastuväidetel, mille kohta asjaomastel osapooltel on olnud võimalik esitada oma seisukoht.
- 215 Lisaks tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et dokumendi edastamata jätmine kujutab endast kaitseõiguste rikkumist üksnes siis, kui asjaomane ettevõtja tõendab esiteks, et komisjon tugines rikkumise toimepanemise vastuväite põhjendamiseks sellele dokumendile, ja teiseks, et selle vastuväite põhjendatust saab tõendada üksnes nimetatud dokumendile viidates. Kui on muid dokumentaalseid tõendeid, millega pooled said haldusmenetluse käigus tutvuda ja mis konkreetselt toetavad komisjoni

järeldusi, siis ei mõjuta edastamata jäetud süüstava dokumentaalse tõendi välistamine tõendite hulgast veel vaidlustatud otsuses esitatud etteheidete põhjendatust. Seega peab asjaomane ettevõtja tõendama, et otsuses komisjoni tehtud järeldus oleks olnud erinev, kui edastamata jäetud dokument, millele komisjon ettevõtja süü tuvastamisel tugines, oleks tulnud süüstavate tõendite hulgast välja jätta (vt 9. septembri 2015. aasta kohtuotsus Toshiba vs. komisjon, T-104/13, EU:T:2015:610, punkt 129 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 216 Kuigi hageja väidab käesolevas asjas, et ta ei saanud komisjonilt dokumenti PIA juhatajatele antud volituste ulatuse kohta ega dokumente töötasukomitee ja sisekontrollikomitee kohta, tuleb asuda samasugusele seisukohale nagu komisjongi, et faktid seda argumenti ei toeta.
- 217 Kõigepealt, nagu selgitab komisjon, ilma et hageja talle vastu vaidleks, teavitati hagejat dokumendist PIA juhatajatele antud volituste ulatuse kohta 27. märtsil 2012 ja ta sai tutvuda nii selle dokumendi konfidentsiaalse kui ka mittekonfidentsiaalse versiooniga.
- 218 Edasi, mis puudutab dokumenti töötasukomitee kohta, siis tuleb märkida, et tegemist on vastuväiteteatisele menetlusse astujate poolt esitatud vastuse konfidentsiaalse versiooniga. Hageja sai selle vastuse mittekonfidentsiaalse versiooniga tutvuda 2012. aasta 4. jaanuaril, 12. märtsil ja 2013. aasta 11. septembril ja sellest nähtuvad asjaolud, mida komisjon vaidlustatud otsuses hageja kohta märkis.
- 219 Lõpuks, mis puudutab dokumenti sisekontrollikomitee kohta, siis on see identne dokumendiga, mis on välja toodud teabenõudele menetlusse astujate poolt 20. oktoobril 2009 esitatud vastuse lisas 15, millega hageja sai tutvuda eelkõige 26. jaanuaril 2012.
- 220 Sellest tuleneb, et komisjon ei keelanud nende dokumentidega tutvumist, millele hageja hagiavalduses viitab, ja et seetõttu täitis komisjon oma kohustusi, mis tal on vastavalt eespool punktis 215 viidatud kohtupraktikale.
- 221 Veel väidab hageja, et tal ei võimaldatud tutvuda muude toimikus olevate dokumentidega, näiteks dokumentidega „[konfidentsiaalne]“ ja „[konfidentsiaalne]“. Ent kuna see argument esitati esimest korda Üldkohtus repliigi staadiumis ja kuna see ei põhine asjaoludel, mis oleks ilmsiks tulnud menetluse ajal, tuleb see argument vastuvõetamatuna tagasi lükata. Igal juhul tuleb märkida, nagu teeb ka komisjon, et dokument „[konfidentsiaalne]“ edastati hagejale 8. septembril 2011 ja dokument „[konfidentsiaalne]“ sisaldab vaid teavet, mis on avalik, nagu tõendab vaidlustatud otsuse 1127. joonealune märkus.
- 222 Viienda väite esimene osa tuleb seega tagasi lükata.

b) Väite teine osa, mille kohaselt viivitas komisjon õigusvastaselt muude hageja kaitses väga oluliste dokumentidega tutvumise võimaldamisega

- 223 Hageja väidab kõigepealt, et komisjon esitas tema kaitses väga olulise teabe uurimise väga hilises staadiumis, nimelt 17. mail 2013, mistõttu ta ei saanud vajalikul määral teostada oma kaitseõigusi. See teave, mis sisaldas nii süüstavaid kui ka süüst vabastavaid elemente, puudutas esiteks tõendeid strategiakomitee rolli kindlaksmääramise kohta, teiseks tõendeid töötasukomitee ja sisekontrollikomitee kohta, kolmandaks tõendeid küsimuste kohta, mida arutati igakuistel koosolekutel, ning neljandaks tõendeid komisjoni seisukoha toetuseks, et hageja tegutses nagu omanik tööstussektoris.

- 224 Edasi väidab hageja, et selle teabe hilise edastamisega tema kaitseõiguste rikkumist heastada ei saanud, kuna tal ei olnud seda teavet vastuväiteteatisele vastuse koostamise ajal ega ka 2012. aasta juunis toimunud ärakuulamise ajal. Lisaks leiab hageja, et kui ta oleks saanud esitada oma arvamuse tõendite kohta varem, oleks komisjon saanud neid paremini arvesse võtta.
- 225 Samuti on hageja hinnangul alusetu komisjoni põhjendus, et selle teabega tutvumise võimaldamisega viivitamist õigustas vajadus tuvastada tõendite põhjendatus enne nende edastamist. Ta märgib, et enamik asjasse puutuvatest tõenditest oli komisjoni käsutuses olnud juba üle aasta.
- 226 Viimaks palub hageja Üldkohtul nõuda komisjonilt välja 2. mai 1991. aasta kodukorra artikli 64 lõike 4 alusel kinnisel istungil analüüsimiseks kõik asjasse puutuvad dokumendid, mille komisjon avaldas enda siseseks kasutamiseks 1. märtsist 2012 kuni 17. maini 2013, eriti õigusteenistuse ja ärakuulamise eest vastutava ametniku kirjavahetuse, asjaga tegelevate teenistujate koosolekute protokollid või neile komisjonisiselt antud kirjalikud juhised.
- 227 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 228 Hageja väidab sisuliselt, et komisjon viivitas tema kaitses väga oluliste dokumentidega tutvumise võimaldamisega.
- 229 Eespool punktis 213 viidatud kohtupraktika kohaselt tähendab kaitseõiguste järgimine sisuliselt seda, et puudutatud ettevõtjale antakse haldusmenetluses võimalus esitada tõhusalt oma seisukoht väidetavate faktide ning asjaolude tõepärasuse ja asjakohasuse kohta.
- 230 Käesolevas asjas tuleb märkida, et väite käesolevas osas ei ole hageja samal seisukohal mis väite esimeses osas, et ta ei saanud tutvuda dokumentidega, mis olid väga olulised, et ta saaks end kaitsta komisjoni poolt vaidlustatud otsuses tema suhtes tuvastatu eest, heites komisjonile ette vaid nende dokumentide hilist edastamist.
- 231 Kuid esiteks tuleb märkida, et dokumendid, millele hageja viitab, edastati talle 17. mail 2013, see tähendab umbes kümme kuud enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist. Neil asjaoludel ei saa hageja põhjendatult väita, et ta ei saanud esitada oma seisukohta nende tõendite kohta seetõttu, et tal ei olnud nende läbivaatamiseks piisavalt aega. Veel tuleb märkida, et hageja tegelikult esitas oma seisukoha nende dokumentide suhtes, eelkõige 17. juunil 2013, see tähendab üks kuu pärast nende edastamist, ja et miski tema menetlusdokumentides ei tõenda, et komisjonil ei olnud piisavalt aega tema seisukohtade arvessevõtmiseks, nagu hageja väidab. Viimaks ei selgita hageja täpselt, milliseid argumente ta oleks saanud esitada, kui ajapuudus talle takistuseks ei oleks osutunud.
- 232 Teiseks tuleb märkida, et dokumentide seast, mis hageja hinnangul edastati talle hilinemisega, puudutavad kaks komisjoni järeldusi tema osalemise kohta Prysmiani töötasu- ja sisekontrollikomiteedes. Kuid esimese väite raames eespool punktides 120–124 esitatud analüüsist tuleneb, et põhjendades järeldust, et hageja mõjutas otsustavalt menetlusse astujaid, ei saanud komisjon neile kahele asjaolule tugineda. Neil kaalutlustel tuleb edutatuna tagasi lükata hageja etteheide neid asjaolusid puudutava kahe dokumendi hilinemisega edastamise kohta. Ülejäänu kohta, arvestades, et asjasse puutuvad dokumendid, nimelt Prysmiani juhatuse koosoleku protokollid ja igakuised aruanded on suhtelist lühikesed, ei saa hageja väita, et tal ei olnud piisavalt aega neid läbi vaadata, et valmistada ette enda kaitset komisjonis.
- 233 Kolmandaks ei saa hageja põhjendatult väita, et komisjoni argumentatsioon tugines ainult dokumentidele, mis edastati talle 17. mail 2013. Selle kohta tuleb märkida, et järeldused, mis komisjon tegi vaidlustatud otsuses, tuginevad mitmele muule dokumendile, mis edastati hagejale sisuliselt pärast vastuväiteteatise vastuvõtmist 30. juunil 2011.

- 234 Neljandaks, isegi kui hageja ei saanud nende dokumentidega tutvuda, et valmistada ette oma vastust vastuväiteteatisele, tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt on vastuväiteteatis ettevalmistav dokument, milles faktilistele ja õiguslikele asjaoludele antud hinnangud on ainult esialgsed (5. detsembri 2013. aasta kohtuotsus SNIA vs. komisjon, C-448/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:801, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika). Miski ei takista aga seda, et neid dokumente, mis saadakse vastustena vastuväiteteatisele, kasutatakse hiljem lõplikus otsuses, kui puudutatud isikul võimaldatakse nende suhtes oma seisukoht esitada, nagu käesolevas asjas.
- 235 Seetõttu tuleb viienda väite teine osa osaliselt tulemusetuse ja osaliselt põhjendamatusse tõttu tagasi lükata. Lisaks, mis puudutab hageja taotletud menetlust korraldavat meedet, siis piisab, kui märkida, et hageja ei selgita, kuidas see saaks tema argumentatsiooni toetada. Seetõttu tuleb hageja vastav taotlus rahuldamata jätta.

c) Väite kolmas osa, mille kohaselt kestis haldusmenetlus liiga kaua

- 236 Hageja väidab, et arvestades haldusmenetluse liiga pikka kestust, rikkus komisjon hea halduse põhimõtet. Ta märgib selles küsimuses eelkõige, et uurimine kestis rohkem kui viis aastat, nimelt 9. jaanuarist 2009 kuni 2. aprillini 2014. Ta lisab, et see kestus mõjutas tema kaitset, sest ta sai vastuväiteteatise alles 30. juunil 2011 – ajal, mil fondid GSCP V olid juba võõrandanud oma viimase osaluse Prysmianis 2010. aastal. Ta leiab ka, et kui haldusmenetluse liiga pika kestuse tõttu vaidlustatud otsust ei tühistata, peaks Üldkohus siiski talle määratud trahvi vähendama õigluse huvides.
- 237 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 238 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on mõistliku aja nõude järgimine konkurentsipoliitika vallas haldusmenetluste läbiviimisel liidu õiguse üldpõhimõte, mille järgimise tagab liidu kohus (vt 19. detsembri 2012. aasta kohtuotsus Heineken Nederland ja Heineken vs. komisjon, C-452/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:829, punkt 97 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 239 Mõistliku aja põhimõtet haldusmenetluses kinnitab harta artikli 41 lõige 1, mille kohaselt „[i]gaühel on õigus sellele, et liidu institutsioonid, organid ja asutused käsitleksid tema küsimusi erapooletult, õiglaselt ning mõistliku aja jooksul“ (vt 5. juuni 2012. aasta kohtuotsus Imperial Chemical Industries vs. komisjon, T-214/06, EU:T:2012:275, punkt 284 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 240 Menetluse iga staadiumi kestuse mõistlikkust tuleb hinnata iga juhtumi konkreetsete asjaolude põhjal, arvestades muu hulgas juhtumi konteksti, poolte käitumist menetluse ajal, asja tähendust erinevatele huvitatud ettevõtjatele ja juhtumi keerukust (vt selle kohta 20. aprilli 1999. aasta kohtuotsus Limburgse Vinyl Maatschappij jt vs. komisjon, T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ja T-335/94, EU:T:1999:80, punkt 126).
- 241 Euroopa Kohus on ka otsustanud, et konkurentsipoliitika valdkonnas komisjoni läbiviidavates haldusmenetlustes võib eristada kahte üksteisele järgnevat staadiumi, mis kumbki järgib omaenda sisemist loogikat. Esimene staadium, mis kestab vastuväiteteatise tegemiseni, algab hetkel, mil komisjon võtab vastavalt rikkumise kohta tehtud kaebusele temale liidu seadusandja poolt delegeeritud pädevust kasutades meetmeid ja peab võimaldama komisjonil võtta seisukoha haldusmenetluse käigu kohta. Teine staadium kestab vastuväiteteatise esitamisest kuni lõpliku otsuse tegemiseni. See peab võimaldama komisjonil võtta lõpliku seisukoha etteheidetud rikkumise kohta (21. septembri 2006. aasta kohtuotsus Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied vs. komisjon, C-105/04 P, EU:C:2006:592, punkt 38).

- 242 Samuti tuleneb kohtupraktikast, et kui mõistliku aja põhimõtte rikkumine võis mõjutada menetluse tulemust, võib selle rikkumise tagajärg olla vaidlustatud otsuse tühistamine (vt selle kohta 21. septembri 2006. aasta kohtuotsus *Technische Unie vs. komisjon*, C-113/04 P, EU:C:2006:593, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 243 Siiski tuleb täpsustada, et konkurentsieeskirjade kohaldamisel võib mõistliku aja ületamine olla tühistamise põhjus üksnes rikkumisi tuvastava otsuse puhul, kui on tõendatud, et mõistliku aja põhimõtte rikkumine on kahjustanud puudutatud ettevõtjate kaitseõigusi. Peale selle spetsiifilise olukorra ei ole otsuse mõistliku aja jooksul tegemise kohustuse täitmata jätmisel mingit mõju määruse nr 1/2003 alusel toimuva haldusmenetluse õiguspärasusele (21. septembri 2006. aasta kohtuotsus *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied vs. komisjon*, C-105/04 P, EU:C:2006:592, punkt 42).
- 244 Viimaks, kuna kaitseõiguste tagamine, mille suurt tähtsust Euroopa Kohus on oma kohtupraktikas korduvalt rõhutanud, on ülioluline sellises menetluses nagu käesolev, tuleb vältida seda, et uurimise staadiumis kahjustataks neid õigusi uurimise staadiumi liiga pika kestuse tõttu pöördumatult ja et selline kestus võiks takistada niisuguste tõendite esitamist, millega soovitakse ümber lükata sellise käitumise esinemist, mille tõttu tekib asjaomaste ettevõtjate vastutus. Sel põhjusel ei tohi kaitseõiguste teostamise võimalike rikkumiste kontrollimine piirduda ainult selle staadiumi uurimisega, milles asjaosalised saavad oma õigusi täielikult kasutada, see tähendab haldusmenetluse teise staadiumiga. Kaitseõiguste tõhususe võimaliku nõrgenemise põhjuse hindamine peab hõlmama kogu menetlust ja selle kogu kestust (vt 21. septembri 2006. aasta kohtuotsus *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied vs. komisjon*, C-105/04 P, EU:C:2006:592, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 245 Käesolevas asjas olgu märgitud, et haldusmenetluse esimene staadium ehk staadium, mis kestis menetluse astujatele kontrolli teostamise otsuse kättetoimetamisest 2009. aasta jaanuaris kuni vastuväiteteatise kättesaamiseni 2011. aasta juunis, viidi läbi 29 kuu jooksul. Haldusmenetluse teine staadium, mis kestis vastuväiteteatise kättesaamisest kuni vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseni 2014. aasta aprillis, viidi aga läbi 33 kuu jooksul.
- 246 Tuleb asuda seisukohale, et haldusmenetluse esimese ja teise staadiumi kestus ei olnud liiga pikk, arvestades toiminguid, mida komisjon pidi uurimise läbiviimiseks ja vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseks tegema.
- 247 Nimelt tuleb kõigepealt täheldada, nagu teeb ka komisjon, et uurimine puudutas ülemaailmset kartelli, millel oli palju liikmeid, mis kestis peaaegu kümme aastat ja mille jooksul tuli komisjoni uurimises ajakohastada suur arv toimumaterjale, sealhulgas kogu kontrollide käigus kogutud ja leebemat kohtlemist taotlenud isikutelt saadud tõendid. Lisaks saatis komisjon selle uurimise käigus asjasse puutuva sektori ettevõtjatele määruse nr 1/2003 artikli 18 ja leebusteatise punkti 12 alusel teabenõudeid.
- 248 Edasi tuleb märkida, et tõendite mahu tõttu võttis komisjon vastu ingliskeelse 287-leheküljelise otsuse, mille 1. lisa sisaldab täielikke viiteid kõigile uurimise staadiumis kogutud tõenditele, ning et kartelli suurus ja ulatus ning keelelised raskused näivad samuti märkimisväärsed. Olgu meenutatud, et vaidlustatud otsusel oli väga mitmest riigist pärit 26 adressaati, kellest suur osa osales kartellis erinevates õiguslikes vormides ja kes korraldati ümber kartelli kestuse jooksul või pärast seda. Lisaks olgu mainitud, et see ingliskeelne otsus tõlgiti tervikuna saksa, prantsuse ja itaalia keelde.
- 249 Viimaks nähtub eespool punktides 3–10 kirjeldatud vaidluse taustast, et haldusmenetluses tegi komisjon rea toiminguid, mis põhjendavad selle menetluse iga staadiumi kestust ja mille sobivust uurimise seisukohast hageja täpsemalt vaidluse alla ei ole seadnud.

- 250 Seetõttu oli haldusmenetluse kahe staadiumi kestus mõistliku pikkusega, et võimaldada komisjonil hinnata põhjalikult uurimisega seotud isikute esitatud tõendeid ja argumente.
- 251 Sellest tuleneb, et hageja ei saa põhjendatult väita, et haldusmenetlus kestis komisjonis liiga kaua ja et viimane rikkus mõistliku aja põhimõtet.
- 252 Isegi kui järeldada, et haldusmenetlus kestis kokku liiga kaua ning et rikuti mõistliku aja põhimõtet, ei ole see järeldus eespool punktides 242–244 viidatud kohtupraktikat arvestades iseenesest igal juhul piisav, et selle tõttu tuleks vaidlustatud otsus tühistada.
- 253 Selles küsimuses väidab hageja, et haldusmenetluse liiga pikk kestus „mõjutas tema võimet end kaitsta“ eriti seetõttu, et ajal, mil teda teavitati tema suhtes uurimise läbiviimisest, see tähendab 30. juunil 2011, mis oli vastuväiteteatise kuupäev, oli ta oma viimase osaluse menetlusse astujates juba võõrandanud ja seega oli tal vaid piiratud juurdepääs oma investeeringuga seotud tõenditele. Ent sellega seoses piisab, kui meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale peab hageja tulenevalt kõikide ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste suhtes kehtivast üldisest hoolsuskohustusest kandma hoolt selle eest, et tema raamatupidamises või arhiivis oleksid hästi säilinud kõik tema tegevust kajastavad dokumendid, et tal oleks kohtu- või haldusmenetluse korral olemas vajalikud tõendid (vt selle kohta 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Heineken Nederland ja Heineken vs. komisjon, T-240/07, EU:T:2011:284, punkt 301 ja seal viidatud kohtupraktika). Vastavalt 27. juuni 2012. aasta kohtuotsusele Bolloré vs. komisjon (T-372/10, EU:T:2012:325, punkt 152) kehtib see kohustus ka tütarettevõtjas osaluse võõrandamise korral.
- 254 Mis puudutab hagejate poolt Üldkohtule esitatud nõuet vähendada õigluse huvides neile määratud trahvisummat juhul, kui haldusmenetluse kestus ei ole piisav põhjus vaidlustatud otsuse tühistamiseks, siis tuleb seda nõuet vaadelda toena trahvi vähendamise nõudele, mida analüüsitakse tagapool punktis 261.
- 255 Nii viienda väite kolmas osa kui ka see väide tervikuna tuleb tagasi lükata.
- 256 Arvestades eeltoodut, tuleb tuvastada, et hageja ei ole suutnud tõendada komisjoni toime pandud õigusrikkumisi, mis põhjendaks vaidlustatud otsuse tühistamist teda puudutavas osas.
- 257 Seega tuleb hageja tühistamisnõue rahuldamata jätta.

B. Hagejale määratud trahvi vähendamise nõuded

- 258 Hageja palub Üldkohtul vähendada talle määratud trahvi, et võtta arvesse komisjoni rikkumisi trahvisumma arvutamisel. Samuti palub hageja, et juhul, kui haldusmenetluse kestus ei ole vaidlustatud otsuse tühistamiseks piisav põhjus, vähendaks Üldkohus trahvi õigluse huvides. Viimaks palub ta, et Üldkohus vähendataks tema trahvi sama moodi, nagu vähendatakse menetlusse astujate trahvi tulenevalt hagist, mis esitati selle otsuse peale kohtuasjas T-475/14: Prysmian ja Prysmian Cavi e Sistemi vs. komisjon.
- 259 Enne kui hakata analüüsima hageja erinevaid nõudeid, milles palutakse vähendada talle määratud trahvi, tuleb meenutada, et õiguspärasuse kontrolli täiendab täielik pädevus, mis on liidu kohtule ELTL artikli 261 alusel antud määruse nr 1/2003 artikliga 31. See pädevus annab kohtule õiguse lisaks pelgale karistuse seaduslikkuse kontrollile asendada komisjoni hinnang enda omaga ja järelikult määratud trahvi või karistusmaks tühistada, seda vähendada või suurendada. Siiski tuleb rõhutada, et täieliku pädevuse teostamine ei tähenda omal algatusel kontrollimist, ning meelde tuletada, et menetlus liidu kohtutes on võistlev. Välja arvatud avalikul huvil põhinev väide, mille kohus peab tõstatama omal algatusel, näiteks põhjenduse puudumine vaidlustatud otsusest, on vaidlustatud otsuse põhjenduse

puudumisel hageja see, kes peab esitama väiteid selle otsuse kohta ning oma väidete toetuseks tõendid (8. detsembri 2011. aasta kohtuotsus KME Germany jt vs. komisjon, C-389/10 P, EU:C:2011:816, punktid 130 ja 131).

1. Nõue vähendada määratud trahvi komisjoni rikkumiste tõttu trahvi arvutamisel

260 Esimesena, mis puudutab hageja nõuet vähendada talle määratud trahvi komisjoni rikkumiste tõttu trahvi arvutamisel, siis tuleb esiteks märkida, et tühistamisnõude toetuseks esitatud hageja väited lükati tagasi, ja teiseks, et käesolevas asjas puuduvad asjaolud, mis trahvi vähendamist põhjendaksid. Seega tuleb käesolev nõue tervikuna rahuldamata jätta.

2. Nõue vähendada määratud trahvi haldusmenetluse liiga pika kestuse tõttu

261 Teisena, mis puudutab hageja nõuet, et haldusmenetluse liiga pika kestuse tõttu vähendataks talle määratud trahvi õigluse huvides, siis piisab, kui meenutada, et kuigi komisjoni poolt mõistliku aja põhimõtte rikkumise tõttu võidakse tühistada tema otsus, mis on tehtud ELTL artikli 101 või 102 alusel läbi viidud haldusmenetluse lõpus, kui see tõi kaasa ühtlasi huvitatud ettevõtja kaitseõiguste rikkumise, ei saa nimetatud põhimõtte rikkumise tõttu, isegi kui see on tõendatud, määratud trahvi vähendada (vt 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Villeroy et Boch vs. komisjon, C-644/13 P, EU:C:2017:59, punkt 79 ja seal viidatud kohtupraktika).

262 Igal juhul, nagu nähtub ka eespool punktist 251, ei tuvastatud käesolevas asjas haldusmenetluse liiga pikka kestust. Sellest tuleneb, et käesolev nõue tuleb jätta rahuldamata.

3. Nõue vähendada määratud trahvi, et seda vähendataks sama moodi nagu menetlusse astujate trahvi tulenevalt hagist, mis esitati vaidlustatud otsuse peale kohtuasjas T-475/14

263 Kolmandaks ja viimaseks, mis puudutab hagejate nõuet, et nende trahvi vähendataks sama moodi, nagu Üldkohus vähendab menetlusse astujate trahvi tulenevalt hagist, mis esitati vaidlustatud otsuse peale kohtuasjas T-475/14: Prysmian ja Prysmian Cavi e Sistemi vs. komisjon, siis tuleb meenutada, et hageja vastutust seoses kartelliga ei tuvastatud mitte tema otsese osalemise tõttu kartelli tegevuses. Selle otsuse artikli 1 kohaselt vastutas ta nimelt rikkumise eest vaid menetlusse astujate emettevõtjana.

264 Kuid juhul, kui emettevõtja vastutus tuleneb ainult tema tütaretevõtja otsesest osalemisest rikkumises ja kui need kaks äriühingut on mõlemad paralleelselt esitanud sama esemega hagi, võib Üldkohus võtta arvesse – ületamata sellega hagi nõude piire – seda, et tüharetevõtja suhtes tuvastatud rikkumine teatud ajavahemiku osas tühistatakse, ja vähendada vastavalt emettevõtjale tüharetevõtjaga solidaarselt tasumisele kuuluvat trahvisummat.

265 Selle kohta olgu täheldatud esiteks, et majandusüksuse vastutuse tuvastamiseks on vaja tõendada, et vähemalt üks selle üksus on rikkunud liidu konkurentsioiguse norme ja et see asjaolu on tuvastatud lõplikus otsuses, ning teiseks, et asjassepuutumatu on põhjus, miks tüharetevõtja rikkumise puudumine on tuvastatud.

266 Sellises kontekstis tuleb osutada emettevõtja vastutuse puhtalt tuletatud laadile, mis tekib ainult seetõttu, et rikkumises osales otseselt tüharetevõtja. Nimelt tuleneb sellisel juhul emettevõtja vastutus tema tüharetevõtja rikkumisest, mis omistatakse emettevõtjale majandusüksuse tõttu, mille need äriühingud moodustavad. Järelikult sõltub emettevõtja vastutus tingimata tüharetevõtja toime pandud rikkumise faktilistest asjaoludest, millega viimase vastutus on lahutamatu seotud.

- 267 Samadel põhjustel tuleb täpsustada, et olukorras, kus konkreetselt emaettevõtjale ette heidetud tegevust ei iseloomusta ükski tegur, peab tütarettevõtjale solidaarselt emaettevõtjaga tasumisele määratud trahvi vähendamine põhimõtteliselt kohalduma ka emaettevõtjale, kui asjasse puutuvad menetlustingimused on selleks täidetud.
- 268 Olgu märgitud, et käesolevas asjas on vaidlustatud otsuse peale hagi esitanud nii hageja kui ka menetlusse astujad ja need hagit on osaliselt sama esemega, nimelt nõutakse neis eelkõige nimetatud otsuse artikli 2 punktis f määratud trahvi tühistamist neid puudutavas osas ja teise võimalusena neile määratud solidaarselt tasumisele kuuluva trahvi vähendamist.
- 269 Neil asjaoludel tuleb hageja suhtes kohaldada samu eeliseid, mida saavad vaidlustatud otsuse võimalikust tühistamisest menetlusse astujad tulenevalt hagist, mille nad esitasid kohtuasjas T-475/14.
- 270 Kuid tuleb toonitada, et kohtuasjas T-475/14: Prysmian ja Prysmian Cavi e Sistemi vs. komisjon täna kuulutatavas kohtuotsuses jättis Üldkohus selle otsuse aluseks olnud kohtuasjas hagi rahuldamata, ja seda nii menetlusse astujate tühistamismõude kui ka neile määratud trahvide vähendamise nõude osas.
- 271 Seega hageja nõue, et tema trahvi vähendataks sama moodi nagu vähendatakse menetlusse astujate trahvi tulenevalt hagist, mille nad esitasid kohtuasjas T-475/14: Prysmian ja Prysmian cavi e sistemi vs. komisjon, on tulemusetu ja järelikult tuleb rahuldamata jätta kõik nõuded, milles hageja palub talle määratud trahvi vähendada.
- 272 Arvestades kõiki eespool esitatud kaalutlusi, tuleb hagi rahuldamata jätta.

IV. Kohtukulud

- 273 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 274 Kuna hageja on kohtuvaidluse kõikide oma nõuete ja väidete osas kaotanud, mõistetakse kõik kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja hagejalt.
- 275 Kodukorra artikli 138 lõike 3 kohaselt võib Üldkohus otsustada, et menetlusse astuja, keda ei ole sama artikli lõigetes 1 ja 2 nimetatud, kannab oma kohtukulud ise. Käesoleva vaidluse asjaoludel tuleb otsustada, et Prysmian ja PrysmianCS kannavad ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kaheksas koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Jätta The Goldman Sachs Group, Inc-i kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.**
- 3. Jätta Prysmian SpA ja Prysmian Cavi e Sistemi Srl kohtukulud nende endi kanda.**

Collins

Kancheva

Barents

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 12. juulil 2018 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

I. Vaidluse taust.....	2
A. Hageja ja asjasse puutuv valdkond.....	2
B. Haldusmenetlus.....	2
C. Vaidlustatud otsus.....	3
1. Rikkumine.....	3
2. Hageja vastutus.....	4
3. Määratud trahv.....	4
II. Menetlus ja poolte nõuded.....	5
III. Õiguslik käsitlus.....	6
A. Tühistamisnõue.....	6
1. Esimene väide, mis käsitleb ELTL artikli 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 rikkumist, õigusnormi rikkumist ja ilmset hindamisviga.....	6
a) Väite esimene osa, mis käsitleb ajavahemikul 29. juulist 2005 kuni 3. maini 2007 otsustava mõju avaldamise eelduse kohaldamist.....	6
1) Esimene etteheide, mis käsitleb otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse kohaldamist ajavahemiku suhtes 29. juulist 2005 kuni 3. maini 2007.....	7
2) Teine etteheide, mis puudutab otsustava mõju tegeliku avaldamise eelduse ümberlükkamist.....	11
b) Väite teine osa, mis puudutab komisjoni järeldusi ajavahemiku kohta 29. juulist 2005 kuni 28. jaanuarini 2009.....	12
1) Õigus nimetada Prysmiani juhatuse erinevate koosseisude liikmeid, kokku kutsuda aktsionäride üldkoosolek ja teha ettepanek juhatuse liikmete või kogu juhatuse tagasikutsumiseks.....	13
2) Hageja tegelik esindatus Prysmiani juhatuses.....	15
3) Hageja esindajate juhtimisõigus juhatuses.....	16
4) Hageja rolli olulisus Prysmiani loodud komiteedes.....	17
5) Regulaarsete ülevaadete ja igakuiste aruannete esitamine.....	18
6) Meetmed, mis pidid tagama otsustava kontrolli jätkumise pärast IPO-d.....	18
7) Tõendid tööstussektoris omaniku tüüpilise käitumise kohta.....	20
8) Hinnang kõigile tõenditele, millele vaidlustatud otsuses tugineti.....	21

c) Väite kolmas osa, mis puudutab komisjoni järeldust, et sisuliselt ei olnud hageja ainult finantsinvestor	21
2. Teine väide, mis käsitleb määruse nr 1/2003 artikli 2 rikkumist, ebapiisavate tõendite esitamist ja ELTL artiklis 296 ette nähtud põhjendamiskohustuse rikkumist	22
a) Väite esimene osa, mis käsitleb määruse nr 1/2003 artikli 2 rikkumist ja ebapiisavate tõendite esitamist	23
b) Väite teine osa, mille kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust	24
3. Kolmas väide, et rikutud on ELTL artiklit 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ning karistuste individuaalsuse ja süütuse presumptsiooni põhimõtet	25
4. Neljas väide, et rikutud on ELTL artiklit 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2, tehtud on ilmne hindamisviga ning rikutud õiguskindluse põhimõtet ja karistuste individuaalsuse põhimõtet	26
5. Viies väide, mille kohaselt on rikutud kaitseõigusi	28
a) Väite esimene osa, mille kohaselt ei võimaldanud komisjon hagejal tutvuda dokumentidega, mis olid tema kaitses väga olulised	28
b) Väite teine osa, mille kohaselt viivitas komisjon õigusvastaselt muude hageja kaitses väga oluliste dokumentidega tutvumise võimaldamisega	29
c) Väite kolmas osa, mille kohaselt kestis haldusmenetlus liiga kaua	31
B. Hagejale määratud trahvi vähendamise nõuded	33
1. Nõue vähendada määratud trahvi komisjoni rikkumiste tõttu trahvi arvutamisel	34
2. Nõue vähendada määratud trahvi haldusmenetluse liiga pika kestuse tõttu	34
3. Nõue vähendada määratud trahvi, et seda vähendataks sama moodi nagu menetlusse astujate trahvi tulenevalt hagi, mis esitati vaidlustatud otsuse peale kohtuasjas T-475/14	34
IV. Kohtukulud	35